

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIË

Service public fédéral Justice

Federale Overheidsdienst Justitie

Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral et la Communauté flamande et la Région flamande du (date) relatif à l'aide sociale dispensée aux détenus.

Ontwerp van wet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van (datum) inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

PHILIPPE, Roi des Belges,

FILIP, Koning der Belgen,

A tous, présents et à venir, Salut.

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
Onze Groet.

Sur la proposition du Ministre de la Justice,

Op voordracht van de Minister van Justitie,

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances, donné le 15 mars 2022 et le 21 mars 2022;

Gelet op het advies van de inspecteur van Financiën, gegeven op 15 maart 2022 en op 21 maart 2022;

Vu l'accord du Secrétaire d'Etat au Budget, donné le (date);

Gelet op de akkoordbevinding van de Staatssecretaris voor Begroting, gegeven op (datum);

Vu l'avis (nummer) du Conseil d'Etat, donné le (date);

Gelet op advies (nummer) van de Raad van State, gegeven op (datum);

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Le Ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre nom à la Chambre des Représentants le projet de loi dont la teneur suit :

De Minister van Justitie is ermee belast het wetsontwerp, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers voor te leggen:

Article 1er**Artikel 1**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2**Art. 2**

Assentiment est donné à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral et la Communauté flamande et la Région flamande du (date) relatif à l'aide sociale dispensée aux détenus.

Instemming wordt verleend met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van (datum) inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden .

Donné à ... ,

Gegeven te ... ,

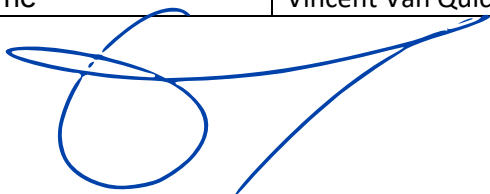
Par le Roi :
Le Ministre de la Justice,

Van Koningswege:
De Minister van Justitie,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'V' followed by a horizontal stroke and a diagonal line extending upwards and to the right.

Vincent Van Quickenborne

ROYAUME DE BELGIQUE	KONINKRIJK BELGIE
SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE	FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE
Avant-projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral et la Communauté flamande et la Région flamande du (date) relatif à l'aide sociale dispensée aux détenus	Voorontwerp van wet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van (datum) inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
EXPOSE DES MOTIFS	MEMORIE VAN TOELICHTING
MESDAMES ET MESSIEURS,	DAMES EN HEREN,
1. Général	1. Algemeen
Ce projet de loi vise à porter assentiment à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral et la Communauté flamande et la Région flamande du (date) relatif à l'aide sociale dispensée aux détenus. Pour le commentaire de l'accord et le commentaire des articles, il est renvoyé à l'exposé des motifs de l'accord même.	Dit ontwerp beoogt instemming te verlenen met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van (datum) inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Voor de toelichting bij het akkoord en een artikelsgewijze bespreking wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting bij het akkoord zelf.
2. Commentaire des articles	2. Artikelsgewijze toelichting
L'article 1 ^{er} indique que la présente loi relève des matières visées à l'article 74 de la Constitution.	Artikel 1 geeft aan dat deze wet een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet regelt.
L'article 2 indique qu'il est donné assentiment à l'accord de coopération.	Artikel 2 geeft aan dat instemming wordt verleend aan het samenwerkingsakkoord.
Le Ministre de la Justice Vincent Van Quickenborne	De Minister van Justitie Vincent Van Quickenborne

Ontwerp van Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Gelet op de artikelen 39, 127, §1 en 128, §1 van de Grondwet;

Gelet op de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 4, 5°, 8°, 9°, 12° en 14°; artikel 5, §1, I, vervangen bij de bijzondere wet van 6 januari 2014, en II, 2°, vervangen bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 en gewijzigd bij de bijzondere wetten van 19 juli 2012 en 6 januari 2014, 4°, gewijzigd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014, 6°, vervangen bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014 en 7°, vervangen bij de wet van 8 augustus 1988; artikel 6, §1, IX, vervangen bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de bijzondere decreten van 13 juli 2001 en 6 januari 2014, en artikel 92bis, §1, ingevoegd bij de wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de bijzondere wetten van 16 juli 1993 en 6 januari 2014;

Gelet op de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, artikel 103;

Gelet op het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, artikel 7;

Gelet op de wet van 23 maart 2019 betreffende de organisatie van de penitentiaire diensten en van het statuut van het penitentiair personeel;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 augustus 2019 tot uitvoering van de bepalingen van de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden over de bestemming van de gevangenen en de plaatsing en de overplaatsing van de gedetineerden;

Gelet op de ministeriële omzendbrief nr. 1821 van 30 juli 2020 inzake toegangscontrole;

Overwegende dat, met het oog op een efficiënte uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse overheid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en met het oog op de uitbouw van een kwaliteitsvol aanbod afgestemd op de noden van de gedetineerden, een nauwe samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de Federale Overheidsdienst Justitie noodzakelijk is;

Overwegende dat de Vlaamse overheid, met het oog op de coördinatie en de ondersteuning van de hulp- en dienstverlening in de gevangenen in Vlaanderen en Brussel, voorziet in de basisfuncties beleidscoördinatie, trajectbegeleiding en ondersteuning, vermeld in artikel 12 van het decreet van 8 maart 2013;

De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Federale Regering, in de persoon van de Minister van Justitie,

en

De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van de minister-president van de Vlaamse Regering en van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Wordt in functie van hun respectieve bevoegdheden het volgende overeengekomen:

Titel 1. Definities

Artikel 1. In dit samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:

- 1° actieplan: het plan, bedoeld in artikel 10 van het decreet van 8 maart 2013;
- 2° algemene verordening gegevensbescherming: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (kortweg AVG);
- 3° basiswet van 12 januari 2005: de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden;
- 4° beleidscoördinator: personeelslid van de Vlaamse overheid belast met de opdracht beleidscoördinatie zoals bedoeld in artikel 12, °1 van het decreet van 8 maart 2013;
- 5° beleidsteam: het team, bedoeld in artikel 10 van het decreet van 8 maart 2013;
- 6° coördinatieteam: het team, bedoeld in artikel 11 van het decreet van 8 maart 2013;
- 7° coördinerende administratie: de coördinerende administratie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, zoals bedoeld in artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van hoofdstuk 3 van het decreet van 8 maart 2013;
- 8° decreet van 8 maart 2013: het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden;
- 9° gedetineerde: een verdachte, veroordeelde of geïnterneerde die zich voltijds of deeltijds in een gevangenis bevindt;
- 10° gevangenisdirectie: de ambtenaren bedoeld in artikel 2, 13° van de basiswet van 12 januari 2005;
- 11° partners van de Vlaamse overheid: de actoren, bedoeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 8 maart 2013;
- 12° penitentiaire administratie: het openbaar bestuur bedoeld in artikel 2, 2°, van de penitentiaire wet van 23 maart 2019;
- 13° penitentiaire wet van 23 maart 2019: wet van 23 maart 2019 betreffende de organisatie van de penitentiaire diensten en van het statuut van het penitentiair personeel;
- 14° psychosociale dienst: de lokale psychosociale dienst-equipes die binnen de inrichting het psychosociaal onthaal van nieuw binnenkomende personen en de psychosociale begeleiding tijdens de detentie verzorgen. Ze verstrekken ook professionele informatie aan de gevangenisdirectie en de bevoegde overheden over de verschillende regimeaspecten en strafuitvoeringsmodaliteiten;

15° Vlaamse overheid: het Vlaamse Gewest, bevoegd voor de arbeidsbemiddeling op het grondgebied van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, bevoegd voor de culturele aangelegenheden en de persoonsgebonden aangelegenheden binnen het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;

16° zorgequipe: de pluridisciplinair samengestelde equipe van de Dienst Gezondheidszorg gevangenen aanwezig in inrichtingen met psychiatrische annex of afdeling tot bescherming maatschappij die instaat voor gezondheidszorg voor psychisch kwetsbare gedetineerden.

Titel 2. Basisbeginselen

Art.2. De Vlaamse overheid, de coördinerende administratie, de partners van de Vlaamse overheid en de penitentiare administratie zetten zich, met respect voor elkaars finaliteit, werkingsprincipes en –methodes, als gelijkwaardige partners samen in voor de gemeenschappelijke opdracht om in te staan voor een veilige, rechtsconforme, humane, herstel- en re-integratiegerichte invulling van de vrijheidsberovende straf of maatregel.

Art.3. In het kader van de gemeenschappelijke opdracht zal de penitentiare administratie met haar inrichtingen:

1° een kwaliteitsvolle dienstverlener tegenover haar gedetineerden zijn waarbij wederzijds respect de hoeksteen van haar cultuur vormt;

2° op basis van de competenties van haar medewerkers, hun loyaliteit en beroepsernst de correcte uitvoering van haar opdracht verzekeren;

3° de rechtspositie van de gedetineerde verzekeren en die als basis van het handelen ten aanzien van de gedetineerde nemen;

4° de uitbouw van een hulp- en dienstverleningsaanbod door de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid faciliteren.

5° de veiligheid, in aanvulling op de technische middelen, hoofdzakelijk baseren op een uitgebouwd regime en een goed relationeel leefklimaat, steunend op dialoog en interactie;

6° bij haar penitentiair personeel, de politieke overheden en de bredere bevolking in samenwerking met de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid, een draagvlak creëren voor het aanbod van haar partners.

Art.4. In het kader van de gemeenschappelijke opdracht voorzien de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid in de uitbouw van een kwalitatief aanbod van hulp- en dienstverlening

1° dat op een aangepaste en laagdrempelige wijze bekendgemaakt wordt naar de gedetineerden toe;

2° dat uitgevoerd wordt in geëigende samenwerkingsvormen en organisatiestructuren;

3° waarvoor een stevig draagvlak gecreëerd wordt, zowel bij de partners van de Vlaamse overheid als bij het penitentiair personeel, bij de aansturende administraties en de politieke overheden en er sensibiliserend gewerkt wordt naar de bredere bevolking;

4° waarvoor een goede personeels- en organisatieontwikkelingspolitiek gevoerd wordt.

Art.5. De door de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid georganiseerde hulp- en dienstverlening aan gedetineerden voldoet aan volgende voorwaarden:

- 1° ze beantwoordt zoveel als mogelijk aan de noden/behoefte van de specifieke gedetineerdenprofielen in de verschillende inrichtingen;
- 2° ze wordt intern gecoördineerd met het oog op een coherent, integraal, continu en kwaliteitsvol toepasbaar aanbod;
- 3° ze wordt afgestemd op de opdrachten van de penitentiaire administratie en op de mogelijkheden tot inpassing in de lokale gevangenissen;
- 4° ze wordt afgestemd op de individuele detentie- en reclasseringsplanning van de gedetineerden.

Titel 3. Samenwerking en overleg

Hoofdstuk 1. Bovenlokaal overleg

Art.6. De bovenlokale werkgroep is het structureel overleg tussen de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie. De coördinerende administratie vertegenwoordigt in dit overleg de gemengde commissie, bedoeld in artikel 9 van het decreet van 8 maart 2013.

Art.7. De bovenlokale werkgroep is verantwoordelijk voor de opvolging van:

- 1° de samenwerking tussen de penitentiaire administratie, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid, die voortvloeit uit het strategisch plan, opgemaakt volgens artikel 8 van het decreet van 8 maart 2013, en uit de basiswet van 12 januari 2005;
- 2° het door de Vlaamse overheid uitgewerkte beleid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden;
- 3° de bijdrage van de penitentiaire administratie aan het beleid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Art.8. De bovenlokale werkgroep stelt een huishoudelijk reglement op waarin minimaal het volgende geregeld wordt:

- 1° de procedure voor de toetreding van nieuwe leden;
- 2° de frequentie van het overleg;
- 3° afspraken over de te behandelen thematiek;
- 4° de wijze waarop beslissingen genomen worden;
- 5° de procedure voor het wijzigen van het huishoudelijk reglement;
- 6° de procedure voor samenroeping en agendabepaling van de vergadering.

Hoofdstuk 2. Lokaal overleg

Afdeling 1. Afstemming binnen het beleidsteam en het coördinatieteam

Art.9. Een vertegenwoordiging van de gevangenisdirectie maakt deel uit van het beleidsteam. Het beleidsteam waarborgt de samenwerking tussen de verschillende partners en coördineert de uitwerking van het gemeenschappelijk beleid inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden op het niveau van de gevangenis.

Art.10. Alle initiatieven die in het kader van de hulp- en dienstverlening binnen de gevangenis worden uitgewerkt, dienen besproken te worden binnen het coördinatieteam.

Afdeling 2. Afstemming tussen gevangenisdirectie en beleidscoördinator van de gevangenis

Art.11. De samenwerking tussen de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie wordt gekenmerkt door wederzijds respect en vertrouwen, een open communicatie en het elkaar permanent en tijdig informeren over en op voorhand betrekken bij aangelegenheden die relevant zijn voor de partners die gevat worden door dit samenwerkingsakkoord en voor de werking van hun diensten.

Art.12. De gevangenisdirectie wordt actief betrokken bij de uitbouw van de hulp- en dienstverlening in de gevangenis via de opmaak van het actieplan. De beleidscoördinator wordt actief betrokken bij het beleid van de inrichting via de aansluiting bij het directieoverleg.

Art.13. De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken afspraken over de momenten waarop de beleidscoördinator aansluit bij het directieoverleg.

Art.14. Voor de planning van activiteiten van hulp- en dienstverlening houdt het coördinatieteam rekening met de impact van de programmatie en uitvoering van die activiteiten op de werking van de inrichting. Hiertoe pleegt de beleidscoördinator overleg met de gevangenisdirectie.

Bij wijzigingen in de werking en het regime van de gevangenis die een mogelijke impact hebben op de programmatie en uitvoering van het hulp- en dienstverleningsaanbod, pleegt de directie tijdig overleg met de beleidscoördinator. Beslissingen over het al dan niet kunnen plaats vinden van het hulp- en dienstverleningsaanbod worden in overleg tussen de gevangenisdirectie en de beleidscoördinator genomen.

Hoofdstuk 3. Gezamenlijk beleid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Afdeling 1. Plaatsing- en overplaatsingsbeleid in functie van de hulp- en dienstverlening

Art.15. Vertrekkend vanuit het koninklijk besluit van 17 augustus 2019 over de bestemming van de gevangenen en de plaatsing en de overplaatsing van de gedetineerden, wordt in het transferbeleid van de penitentiaire administratie zoveel als mogelijk rekening gehouden met de continuïteit in hulp- en dienstverleningstrajecten zoals bepaald in het detentieplan van de gedetineerden, alsook met de voorwaarden die dienen vervuld te worden op vlak van orde en veiligheid.

Afdeling 2. Beleid met betrekking tot de tewerkstelling van gedetineerden

Art.16. Met betrekking tot gevangenisarbeid wordt er afdoende gecommuniceerd tussen de beleidscoördinator, de partners van de Vlaamse overheid en de gevangenisdirectie, opdat de gevangenisarbeid en de hulp- en dienstverlening maximaal op elkaar afgestemd kunnen worden.

Afdeling 3. Financieel beleid

Art.17. Het beleidsteam bepaalt de inzet van de beschikbare financiële middelen voor het geplande hulp- en dienstverleningsaanbod door het opmaken van een jaarlijkse begroting.

Afdeling 4. Vorming en ondersteuning van medewerkers

Art.18. De coördinerende administratie voorziet in een opleidingsmodule met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden die in de basisopleiding voor het penitentiair personeel wordt geïntegreerd.

Art.19. De penitentiaire administratie stelt de werking van zijn diensten voor tijdens de introductiecursus voor nieuwe personeelsleden van de Vlaamse overheid en van de partners van de Vlaamse overheid.

Art.20. De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken afspraken over het informeren van het penitentiair personeel over het hulp- en dienstverleningsaanbod, de werking en de overlegstructuren van de Vlaamse overheid en van de partners van de Vlaamse overheid.

Hoofdstuk 4. Samenwerking in het kader van nieuwbouw of renovatie van gevangenissen

Art.21. De penitentiaire administratie vraagt, voorafgaand aan beslissingen in het kader van nieuwbouw of renovatie van een gevangenis in het kader van het Masterplan, advies aan de coördinerende administratie inzake behoeften en impact op vlak van de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De penitentiaire administratie houdt in de mate van het mogelijke rekening met het advies van de coördinerende administratie en koppelt hierover terug.

Art. 22. Een beleidscoördinator neemt deel aan de overlegstructuur in het kader van de conceptualisering en operationalisering van nieuwe gevangenissen, voor de thema's die een impact hebben op de hulp- en dienstverlening.

Art.23. De gevangenisdirectie vraagt, voorafgaand aan beslissingen in het kader van de renovatie of heroriëntatie van infrastructuur van de gevangenis, advies aan de beleidscoördinator, indien er een mogelijke impact is op de organisatie van de hulp- en dienstverlening. De gevangenisdirectie houdt in de mate van het mogelijke rekening met het advies van de beleidscoördinator en koppelt hierover terug.

Art. 24. De coördinerende administratie informeert de penitentiaire administratie tijdig over de personeelsinzet vanuit de coördinerende administratie bij de ingebruikname van nieuwe of verbouwde gevangenissen.

Hoofdstuk 5. Samenwerking en informatie-uitwisseling in het kader van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening en op vlak van individuele begeleiding van gedetineerden

Afdeling 1. Algemene samenwerkingsafspraken

Art.25. De coördinerende administratie, de partners van de Vlaamse overheid, de gevangenisdirectie, de psychosociale dienst en de zorgelijke hebben in hun samenwerking respect voor elkaars taken en opdrachten ten aanzien van de gedetineerde zodat ze die taken en opdrachten zo optimaal mogelijk kunnen invullen en uitvoeren.

Art.26. Er wordt een lokaal samenwerkingskader afgesproken tussen de beleidscoördinator, de partners van de Vlaamse overheid, de gevangenisdirectie, de psychosociale dienst en de zorgelijke, met minimaal aandacht voor afspraken met betrekking tot:

- 1° de samenstelling, de werking en de frequentie van een structureel overleg;
- 2° de organisatie van cliëntoverleg, vermeld in artikel 29, meer bepaald de manier waarop dat overleg verloopt en de frequentie ervan.

Afdeling 2. Samenwerking in het kader van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening

Art.27 §1. Om de hulp- en dienstverlening praktisch mogelijk te maken, kunnen de beleidscoördinatoren, de partners van de Vlaamse overheid en de actoren van de penitentiaire administratie onder elkaar persoonsgegevens van een gedetineerde uitwisselen. Dit gebeurt aan de hand van deelnemers- en aanwezigheidslijsten.

§2. In het kader van de opmaak van de deelnemers- en aanwezigheidslijsten worden volgende categorieën van persoonsgegevens verwerkt:

- 1° identificatiegegevens van de gedetineerde;
- 2° de gegevens met betrekking tot de verblijfplaats van de gedetineerde in de gevangenis;
- 3° de bijkomende persoonsgegevens;
- 4° informatie over het gevolgde aanbod tijdens detentie;
- 5° de inschrijvingsstatus van de gedetineerde voor het aanbod.

In het kader van de opmaak van de aanwezigheidslijsten worden de aanwezigheidsstatus van de gedetineerde voor specifieke aanbodsessies en in voorkomend geval de reden voor afwezigheid als categorieën van persoonsgegevens verwerkt.

§3. De betrokken actoren verwerken persoonsgegevens op grond van artikel 6, eerste lid, c) en e) van de AVG.

In het kader van de opmaak van de deelnemers- en aanwezigheidslijsten worden bijzondere categorieën van persoonsgegevens verwerkt, als vermeld in de artikelen 9 en 10 van de AVG.

In uitvoering van artikel 9, tweede lid, g) van de AVG worden de verwerkingen met het oog op de uitvoering van de opdrachten, vermeld in de artikelen 3 en 4, beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

§4. De Federale Overheidsdienst Justitie enerzijds en de Vlaamse overheid en partners van de Vlaamse overheid anderzijds treden ieder wat hen betreft op als verwerkingsverantwoordelijke binnen de hen toegewezen bevoegdheden, en respecteren daarbij de op hun verwerkingen van toepassing zijnde bewaartermijnen.

Art.28. §1. De gevangenisdirectie verduidelijkt, binnen het kader van de basiswet, aan de beleidscoördinator op basis van welke criteria, andere dan de veiligheidscriteria, de gedetineerden al dan niet kunnen deelnemen aan het groepsaanbod van de door de Vlaamse overheid en haar partners uitgebouwde hulp- en dienstverlening.

§2. Wanneer de partners van de Vlaamse overheid voor de uitoefening van hun bevoegdheden in het kader van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden een beroep wensen te doen op gedetineerden, dient daarvoor voorafgaandelijk een principiële akkoord verkregen te worden van de gevangenisdirectie.

Afdeling 3. Cliëntoverleg in het kader van de individuele begeleiding van gedetineerden

Art. 29 §1. Er kan een cliëntoverleg georganiseerd worden tussen de partners van de Vlaamse overheid die instaan voor individuele hulp- en dienstverlening en de psychosociale dienst en/of de zorgelijke, met het oog op de afstemming van de hulp- en dienstverlening op het detentietraject van de gedetineerde. Het doel van dit overleg is te bekijken welke hulp- en dienstverlenende interventies nuttig kunnen zijn voor de gedetineerde en welke bijhorende uitvoeringsafspraken gemaakt moeten worden tussen de gedetineerde, de betrokken partners van de Vlaamse overheid, de psychosociale dienst en/of de zorgelijke. Het cliëntoverleg wordt slechts georganiseerd mits de gedetineerde hiermee uitdrukkelijk akkoord gaat.

§2. De verwerking van persoonsgegevens door actoren aanwezig op het cliëntoverleg gebeurt met inachtneming van de regels betreffende het beroepsgeheim, en met behoud van de verplichtingen die voortvloeien uit regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. De uitwisseling van persoonsgegevens binnen de grenzen en doelstellingen van dit overleg wordt niet beschouwd als een schending van het vertrouwelijk karakter ervan.

In het kader van het cliëntoverleg kunnen volgende categorieën van gegevens van de gedetineerde worden verwerkt:

- 1° de gegevens, vermeld in artikel 27, §2;
- 2° de bijkomende persoonsgegevens;
- 3° de gegevens over de woonplaats en het verblijf;

- 4° de fysieke gegevens;
- 5° de gegevens over het al dan niet beschikken over een VAPH-dossier;
- 6° de psychische gegevens;
- 7° de gegevens betreffende wettelijke vertegenwoordiging of bewindvoering;
- 8° de bijkomende medische gegevens;
- 9° de gegevens over de detentie;
- 10° de gegevens over de voorafgaandelijke en de huidige hulp- en dienstverlening binnen en buiten de gevangenis;
- 11° de gegevens over de scholing, opleiding en vrijetijd;
- 12° de gegevens over de professionele loopbaan;
- 13° de gegevens over de socio-economische status;
- 14° de gegevens van personen die deel uitmaken van het netwerk van gedetineerden.

§3. De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2, gebeurt conform artikel 6, eerste lid, c) en e) van de AVG.

Op het cliëntoverleg worden bijzondere categorieën van persoonsgegevens verwerkt, als vermeld in de artikelen 9 en 10 van de AVG.

In uitvoering van artikel 9, tweede lid, g) van de AVG worden de verwerkingen met het oog op de uitvoering van de opdrachten, vermeld in de artikelen 3 en 4, beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

§4. De Federale Overheidsdienst Justitie enerzijds en de Vlaamse overheid en partners van de Vlaamse overheid anderzijds treden ieder wat hen betreft op als verwerkingsverantwoordelijke binnen de hen toegewezen bevoegdheden, en respecteren daarbij de op hun verwerkingen van toepassing zijnde bewaartermijnen.

Hoofdstuk 6. Faciliteren van de werking van de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid

Afdeling 1. Ondersteuning

Art.30. De gevangenisdirectie zorgt ervoor dat de geplande hulp- en dienstverleningsactiviteiten in veilige omstandigheden kunnen doorgaan. De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken daarover de nodige afspraken.

Afdeling 2. Vakbondsacties en stakingen

Art.31. De beleidscoördinator en de partners van de Vlaamse overheid hebben ook tijdens vakbondsacties en stakingen toegang tot de gevangenis. De beleidscoördinator wordt maximaal en tijdig geïnformeerd door de gevangenisdirectie over de duur en de eventuele impact van de vakbondsacties en stakingen op de werking en de hulp- en dienstverleningsactiviteiten van de Vlaamse overheid.

Art.32. Zowel de penitentiaire administratie, gevangenisdirectie als de coördinerende administratie zullen elk van hun kant in onderhandelingen met hun respectievelijke vakbonden de belangen van de andere partner maximaal behartigen en hierover

transparant communiceren. In de mate van het mogelijke wordt er overlegd met de andere partner voor er met de vakbonden afspraken worden bekrachtigd die een impact hebben op elkaars werking.

Afdeling 3. Minimale dienstverlening

Art. 33 Overeenkomstig artikel 17 van de penitentiaire wet van 23 maart 2019, moet de gedetineerde tijdens situaties van minimale dienstverlening de medische en welzijnszorgen blijven ontvangen die zijn gezondheidstoestand vereist. De gevangenisdirectie waakt er maximaal over dat dit aanbod in veilige omstandigheden kan doorgaan. De partners van de Vlaamse overheid die verantwoordelijk zijn voor voormelde medische en welzijnszorgen onder hun bevoegdheid, verzekeren in de mate van het mogelijke de continuïteit van dit aanbod tijdens situaties van minimale dienstverlening.

Hoofdstuk 7. Arbeidsomstandigheden

Afdeling 1. Veiligheid

Art.34. De gevangenisdirectie zorgt in overleg met de beleidscoördinator voor de veiligheid van personeelsleden van de coördinerende administratie en van de partners van de Vlaamse overheid door preventieve acties en door een accurate opvolging van eventuele incidenten waarbij de fysieke of psychische integriteit van deze personeelsleden wordt aangetast.

Art.35. Er dienen minstens gezamenlijke afspraken gemaakt te worden tussen de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie over:

1° de wijze waarop personeelsleden van de coördinerende administratie en van de partners van de Vlaamse overheid geïnformeerd worden over de te volgen richtlijnen binnen het nood- en interventieplan en de te respecteren veiligheidsprocedures voor de medewerkers van de inrichting;

2° de beveiliging van de gespreks- en activiteitenlokalen.

Art.36. Wanneer personeelsleden van de coördinerende administratie en van partners van de Vlaamse overheid rechtstreeks betrokken zijn bij een incident, kunnen ze de gevangenisdirectie verzoeken een beroep te mogen doen op het opvangteam voor een eerste opvanggesprek. Nadien zullen zij verder opgevolgd worden door de diensten van de Vlaamse overheid en haar partners.

Art.37. Ingevolge de basiswet van 12 januari 2005 en de ministeriële omzendbrief nr. 1821 van 30 juli 2020 inzake toegangscontrole is de gevangenisdirectie de eindverantwoordelijke voor het verlenen van toegang tot de gevangenis aan personen die in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden een opdracht hebben binnen de inrichtingen en voor het toelaten van hun eventuele materialen.

De coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid, elk voor de personen voor wie zij als werkgever optreden, zijn verantwoordelijk om er met de middelen waarover ze beschikken voor te zorgen dat slechts personen worden tewerkgesteld waarvan het gedrag overeenstemt met de beoogde functie en die de

nodige arbeidsgeneeskundige onderzoeken ondergaan hebben, rekening houdend met het risicoprofiel van de beoogde functie.

De aanvragen bezoektolating voor personeel van de partners van de Vlaamse overheid worden via de beleidscoördinator aan de gevangenisdirectie voorgelegd, nadat de beleidscoördinator bij de betrokken partner heeft geverifieerd of het gedrag van de bezoeker overeenstemt met de beoogde finaliteit van het bezoek en of de voorgestelde persoon de door de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie opgestelde gedragscode heeft ondertekend voor kennisname.

Afdeling 2. Infrastructuur

Art.38. De gevangenisdirectie faciliteert de werking van de coördinerende administratie en van de partners van de Vlaamse overheid zodat zij hun opdracht in de gevangenis op een kwalitatieve manier kunnen uitoefenen.

De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken afspraken over de verdeling en inrichting van gespreks- en activiteitenlokalen, en van bureelruimtes voor personeelsleden van de coördinerende administratie en van de partners van de Vlaamse overheid in de gevangenis.

Art.39. De beleidscoördinator, de partners van de Vlaamse overheid en de gevangenisdirectie zorgen ervoor dat binnen de bestaande infrastructuur de activiteitenlokalen, sportruimtes en andere lokalen voor hulp- en dienstverlening zo worden ingericht dat ze de mogelijkheid bieden om op een kwalitatieve wijze onderwijs, vorming, sport- en ander hulp- en dienstverleningsaanbod te kunnen aanbieden.

Voor de individuele hulp- en dienstverlening worden binnen de beschikbare infrastructuur voldoende gesprekslokalen voorzien waarin ook vertrouwelijke gesprekken kunnen plaats vinden.

Art.40. Er worden afspraken gemaakt tussen de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie over een gezamenlijk lokaalbeheersysteem opdat de lokalen die gedeeld worden door het personeel van de penitentiaire administratie, van de coördinerende administratie en van de partners van de Vlaamse overheid optimaal gebruikt kunnen worden.

Afdeling 3. Informatie- en communicatietechnologie

Art.41. De personeelsleden van de coördinerende administratie en van partners van de Vlaamse overheid met een opdracht in de gevangenis moeten deze op een kwalitatieve manier kunnen uitoefenen. Daarom maken de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden concrete afspraken in een aparte overeenkomst over het wederzijdse engagement inzake informatie- en communicatietechnologie, rekening houdend met de veiligheidseisen van beide administraties.

Hoofdstuk 8. Conflictoplossing bij structurele onenigheid over hulp- en dienstverlening

Art.42. De bovenlokale werkgroep heeft een bemiddelende rol bij structurele problemen in inrichtingen met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Bij aanhoudende problemen worden binnen de bovenlokale werkgroep afspraken gemaakt hoe de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie dit verder aanpakken.

Titel 4. Slotbepalingen

Art.43 Dit samenwerkingsakkoord wordt gesloten voor de duur van drie jaar. Het wordt nadien telkens met één jaar stilzwijgend verlengd, tenzij het minstens zes maanden voor het verstrijken van de periode schriftelijk wordt opgezegd.

Art.44. Ter bevordering van een goede samenwerking wordt, per gevangenis, in overleg tussen de gevangenisdirectie en de beleidscoördinator, een afsprakennota opgemaakt die de bepalingen uit dit samenwerkingsakkoord concretiseert op maat van de gevangenis.

Art.45. De bovenlokale werkgroep heeft de opdracht om de algemene uitvoering en naleving van de bepalingen van dit samenwerkingsakkoord te evalueren voor het verstrijken van het einde van de termijn van drie jaar bedoeld in artikel 43.

Art. 46 Dit samenwerkingsakkoord heft het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid van 28 februari 1994 inzake de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale re-integratie, gewijzigd bij het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid van 7 juli 1998, alsook het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid van 8 juli 2014 inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, op.

Het akkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid heeft pas uitwerking vanaf het ogenblik dat het samenwerkingsakkoord instemming heeft verkregen van beide parlementen.

Gedaan te Brussel op ... in twee originele exemplaren, waarvan één voor de Federale Staat en één voor de Vlaamse overheid.

Voor de Federale Staat:

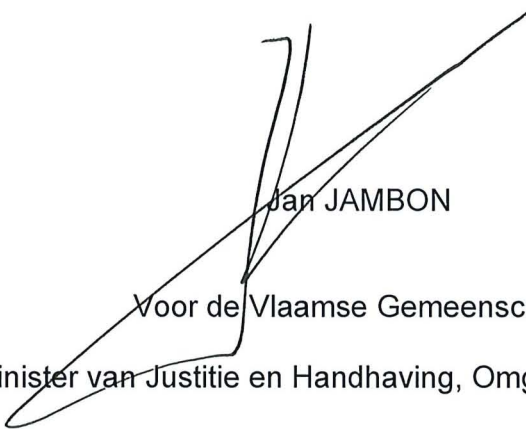
De Minister van Justitie,

Vincent VAN QUICKENBORNE

Voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest:

De minister president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

Voor de Vlaamse Gemeenschap:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhair DEMIR

Samenwerkingsakkoord van ... tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

MEMORIE VAN TOELICHTING – ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

1. Algemene toelichting

Sinds de staatshervorming van 1980 is de Vlaamse overheid bevoegd voor de bijstand aan personen. Hieronder valt ook de maatschappelijke dienstverlening ten behoeve van gedetineerden.

Met de Federale Staat, meer bepaald het Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen, dat belast is met de tenuitvoerlegging van vrijheidsberovende straffen en maatregelen, werd in 1994 een samenwerkingsakkoord afgesloten dat de samenwerking tussen beide overheden in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden regelde. Dit akkoord werd nog gewijzigd met het samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de Vlaamse overheid van 7 juli 1998.

Gezien de evoluties in het kader voor de werking van beide partijen binnen de gevangenis muren, was het bestaande samenwerkingsakkoord niet meer afgestemd op de reële samenwerkingspraktijk tussen Justitie en de partners van de Vlaamse overheid, en werd in 2013 besloten het akkoord te actualiseren. Een nieuw akkoord werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22 november 2013, en het werd ondertekend door alle partijen op 8 juli 2014.

In 2015 werd een voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 8 juli 2014 tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Op 25 september 2015 gaf de Raad van State advies bij dit voorontwerp (advies 57.871/VR). Naar aanleiding daarvan werd ook de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (CBPL) om advies gevraagd. Op 24 februari 2016 bracht de CPBL een negatief advies uit met betrekking tot de tekst van het samenwerkingsakkoord, specifiek voor wat betreft enkele bepalingen inzake gegevensverwerking en –uitwisseling.

Gelet op dit negatieve advies van de CBPL en op het in ontwikkeling zijnde regelgevend kader voor de gegevensverwerking en –uitwisseling met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wordt hierbij een nieuw samenwerkingsakkoord voorgesteld. Voorliggende tekst omvat een grondige actualisering van de tekst uit 2014, met de nodige aanpassingen om te voldoen aan de opmerkingen van de Raad van State, de CPBL en de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin..

Zo werden de definities waarover onduidelijkheid bestond aangepast (onder andere de definitie van de Vlaamse overheid werd verfijnd opdat deze conform zou zijn aan de bevoegdheidsverdelende regels). Het hoofdstuk betreffende informatie-uitwisseling werd grondig herwerkt: de afspraken betreffende gegevensverwerking en -uitwisseling worden nu op algemeen niveau (in het akkoord zelf) vastgelegd, er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de finaliteiten "praktische organisatie van de hulp- en

dienstverlening” en “individuele begeleiding van gedetineerden”, en de voorwaarden voor gegevensverwerking en -uitwisseling binnen beide worden verduidelijkt. Ook bij de opmaak van de overeenkomst inzake ICT (cfr. artikel 42 van het akkoord van 2014) zal rekening gehouden worden met de opmerkingen van de CBPL.

Naast de aanpassingen die werden doorgevoerd om te voldoen aan de opmerkingen van de adviesorganen, werd ook een hoofdstuk toegevoegd betreffende de samenwerking in het kader van renovatie of nieuwbouw van gevangenissen. Verder werden vooral de artikelen die betrekking hebben op de toegang van de beleidscoördinatoren en de partners van de Vlaamse overheid tot de gevangenissen (zowel in normale omstandigheden als tijdens stakingen of situaties van minimale dienstverlening) geactualiseerd, gelet op nieuwe federale regelgeving op dit vlak. Tot slot werd een artikel toegevoegd dat stelt dat dit samenwerkingsakkoord vertaald wordt in werkafspraken op maat van elke gevangenis.

In onderstaande artikelsgewijze bespreking is meer toelichting opgenomen bij de inhoud van het akkoord.

2. Toelichting bij de artikelen van het samenwerkingsakkoord

Artikel 1

Dit artikel bevat een verduidelijking van de gebruikte begrippen in dit akkoord.

De opgenomen definitie van de Vlaamse overheid is conform aan de bevoegdheidsverdelende regels. Zo kan het Vlaamse Gewest bijvoorbeeld niet optreden op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zodat de territoriale bevoegdheidsbeperking met betrekking tot de gemeenschaps- en gewestaangelegenheden uitgeklaard wordt.

Ook het onderscheid tussen de Vlaamse overheid (15°), de coördinerende administratie (7°), en de partners van de Vlaamse overheid (11°), wordt verduidelijkt:

Met “de Vlaamse overheid” worden zowel diensten van de Vlaamse Gemeenschap als van het Vlaamse Gewest bedoeld, die een opdracht hebben in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest betreft het meer bepaald de bevoegdheid arbeidsbemiddeling. Voor de Vlaamse Gemeenschap betreft het de bevoegdheden in het kader van culturele aangelegenheden en persoonsgebonden aangelegenheden binnen het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het gaat hier onder meer om overheidsdiensten uit de beleidsdomeinen Onderwijs en Vorming; Kanselarij en Bestuur (Agentschap Justitie en Handhaving, Agentschap Integratie en Inburgering); Cultuur, Jeugd, Sport en Media (Departement Cultuur, Jeugd en Media; Sport Vlaanderen); Werk en Sociale Economie (Departement Werk en Sociale Economie; VDAB) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin; Agentschap Zorg en Gezondheid; Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap).

De “coördinerende administratie” binnen de Vlaamse overheid is het Agentschap Justitie en Handhaving. Zij stelt in elke gevangenis in Vlaanderen en Brussel een beleidscoördinator tewerk.

Met “de partners van de Vlaamse overheid” worden diverse (meestal private) organisaties bedoeld die door de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden om een aanbod aan hulp- en dienstverlening binnen de gevangenissen uit te bouwen (cfr. de definitie van “actoren” binnen het decreet van 8 maart 2013 inzake de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden). Het gaat hier onder andere om:

1° de centra voor algemeen welzijnswerk, die personen tewerkstellen die belast worden met de opdrachten trajectbegeleiding en ondersteuning, cfr. artikel 12 van het decreet van 8 maart 2013 en die daarnaast andere vormen van CAW-hulp- en dienstverlening aanbieden aan gedetineerden;

2° het Vlaams Ondersteuningscentrum Volwassenenonderwijs, dat personen tewerk stelt die belast worden met de coördinatieopdracht van het onderwijs aan gedetineerden in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen;

3° De Rode Antraciet vzw, die personen tewerk stelt die belast worden met coördinatieopdrachten op vlak van de domeinen cultuur en sport;

4° de centra voor geestelijke gezondheidszorg, die specifieke middelen ontvangen om ook in de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel een aanbod te doen;

5° de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), die gedetineerden begeleidt in hun traject naar werk;

6° diensten van het Vlaams Agentschap voor personen met een handicap, die zich richten tot gedetineerden met een verstandelijke beperking;

7° bibliotheken, die binnen elke gevangenis in Vlaanderen en Brussel hun werking openstellen;

8° de vzw Moderator, die instaat voor een aanbod herstelbemiddeling voor alle gedetineerden in Vlaanderen en Brussel;

9° centra voor basiseducatie en volwassenenonderwijs, die instaan voor het formele onderwijsaanbod binnen de gevangenissen;

10° diverse Vlaamse, regionale en lokale organisaties die actief zijn op de terreinen welzijn, gezondheid, sport, cultuur, onderwijs, tewerkstelling, wonen enzovoort. Bijvoorbeeld: VormingPlus, OCMW, diensten uit de verslavingszorg, centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning, musea, Bond zonder Naam, woonzorgcentra, KVLV, Anonieme Alcoholisten, Opvoedingswinkel, sportverenigingen, steden en gemeenten, Tele-Onthaal. Voormelde organisaties en hun personeelsleden worden in het kader van dit samenwerkingsakkoord aangeduid als “partners van de Vlaamse overheid”. Een aantal van deze actoren werken op individueel niveau, anderen bieden vooral een aanbod op groepsniveau.

In de betreffende artikels worden telkens de relevante termen gebruikt.

De definitie voor “gedetineerde” verduidelijkt dat met deze term geïnterneerden die in een gevangenis verblijven, gevat worden.

De definitie van de zorgequipe verduidelijkt tot slot dat alle gedetineerden met een psychische kwetsbaarheid (en niet enkel degenen met een geïnterneerdenstatuut) tot de doelgroep van dit team behoren.

Artikel 2

De missie van de penitentiaire administratie luidt als volgt: "Wij waarborgen een rechtsconforme, veilige, humane en geïndividualiseerde uitvoering van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen met het oog op een optimale terugkeer in de maatschappij." De kernopdracht van de penitentiaire administratie is het uitvoeren van de vrijheidsbenemende straffen en maatregelen. Dit moet gebeuren binnen het juiste regelgevende kader. Belangrijk hierin zijn de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. Uiteraard dienen deze straffen ook op een veilige manier uitgevoerd te worden. Niet alleen met technische en mechanische hulpmiddelen maar ook op basis van correcte handelingen en een relationeel leefklimaat binnen de muren. Bij de uitvoering van deze opdracht streeft de penitentiaire administratie naar een maximaal respect voor humane waarden. Dit geldt zowel voor het personeel naar de gedetineerden toe, maar ook omgekeerd. Tot slot tracht de penitentiaire administratie aandacht te hebben voor een geïndividualiseerde uitvoering van de straffen en de maatregelen. Elke gedetineerde wordt in functie van zijn eigen situatie opgevolgd. Voorgaande moet gekaderd worden binnen het vooruitzicht dat elke gedetineerde terug zal keren naar de samenleving.

De missie van de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, zoals vermeld in artikel 3 van het decreet van 8 maart 2013, luidt als volgt: "het recht van alle gedetineerden en hun directe sociale omgeving op een integrale en kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening waarborgen, zodat ze zich kunnen ontplooiën in de samenleving".

Hoewel gedetineerden van hun vrijheid beroofd zijn, blijft hun recht op hulp- en dienstverlening gevrijwaard. De Vlaamse overheid, haar partners en de coördinerende administratie engageren zich om hun hulp- en dienstverlening maximaal toegankelijk te maken voor deze doelgroep.

In deze missie wordt verder bepaald dat de hulp- en dienstverlening integraal en kwaliteitsvol moet zijn. Met integraal wordt bedoeld dat alle aspecten van de betrokkene (achterstand op vlak van onderwijs, werkervaring, maar ook psychische problematiek, administratieve problemen, ...) in overweging genomen moeten worden. Het hulp- en dienstverleningsaanbod moet ook kwaliteitsvol zijn en gedetineerden moeten op dezelfde professionaliteit kunnen rekenen als elke burger.

Beide missies worden bij de uitvoering van dit akkoord in aanmerking genomen. Ondanks de verschillende finaliteit van de missie van de penitentiaire administratie en deze van de Vlaamse overheid en haar partners en de coördinerende administratie voor wat betreft de sociale hulpverlening naar gedetineerden toe, engageren de penitentiaire administratie, de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van

de Vlaamse overheid zich om in te staan voor een veilige, rechtsconforme, humane, herstel- en re-integratiegerichte invulling van de vrijheidsberovende straf of maatregel.

De Vlaamse overheid, de coördinerende administratie, de partners van de Vlaamse overheid en de penitentiaire administratie proberen in en door hun samenwerking en partnerschap bij te dragen tot een veilige (werk)omgeving voor zowel de partners van de Vlaamse overheid, het personeel van de coördinerende administratie en het penitentiair personeel als voor de gedetineerden. Hierbij volgen zij de wettelijk opgelegde bepalingen voor zowel de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid als de penitentiaire administratie. Voor de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid denken we aan het decreet van 8 maart 2013 en aan de domeinspecifieke regelgeving zoals onder meer het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, het decreet van 18 januari 2008 houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport. Voor de penitentiaire administratie is dit onder andere de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. De uitvoering van de opdrachten binnen het juiste wettelijke kader en in een veilige omgeving draagt bij tot het verhogen van de humaniteit van de gevangenisstraf. Bovendien beogen zowel de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie, de partners van de Vlaamse overheid als de penitentiaire administratie de straf of maatregel zodanig in te vullen dat deze zoveel als mogelijk leidt tot herstel van de aangerichte schade in de samenleving en tot re-integratie van de gedetineerde. Met oog op dit alles wordt het aanbod dat buiten de muren ingericht wordt door de partners van de Vlaamse overheid ook binnen de muren aangeboden. Door deelname aan dit aanbod verhoogt de gedetineerde zijn kans op een succesvolle re-integratie en vermindert het risico op recidive. Ook de diensten van de penitentiaire administratie, zoals de psychosociale dienst en de zorgelijke, bereiden de gedetineerden in samenwerking met de partners van de Vlaamse overheid voor op zijn re-integratie.

Het partnerschap tussen de Vlaamse overheid en haar partners, de coördinerende administratie en de penitentiaire administratie met oog op de uitvoering van de vrijheidsbenemende straf en maatregel gebeurt met respect voor elkaars finaliteit, werkingsprincipes en -methodes en wordt gekenmerkt door gelijkwaardigheid.

Artikel 3

Vanuit de gemeenschappelijke opdracht geformuleerd in artikel 2 engageert de penitentiaire administratie zich samen met de inrichtingen in Vlaanderen en Brussel om een aantal taken te realiseren, met name een kwaliteitsvolle dienstverlening ten aanzien van de gedetineerden.

De medewerkers van de penitentiaire administratie en haar inrichtingen voeren hun opdrachten op een correcte en loyale wijze uit met de competenties waarover zij beschikken.

De rechtspositie van gedetineerden wordt verzekerd. Hiertoe worden zowel de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden als de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de

veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten gerespecteerd.

Binnen de muren van de inrichtingen zijn er immers heel wat aspecten, zoals het regime en de infrastructuur, die de organisatie van een hulp- en dienstverlenend aanbod niet altijd eenvoudig maakt. De penitentiaire administratie en haar inrichtingen werken op proactieve wijze samen met de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid om hun werking tussen de muren te faciliteren (bv. door hen tijdig te betrekken bij de bouw/renovatie van gevangenissen). Op die manier kunnen de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid een hulp- en dienstverlenend aanbod uitbouwen en organiseren dat aansluit bij de noden van de gedetineerden en dat bovendien verzekerd kan worden.

Zij zorgen voor een veilige werkomgeving tussen de muren van de inrichtingen. De veiligheid is onder andere gebaseerd op een uitgebouwd regime dat afgestemd is op alle partners, de activiteiten die zij organiseren en de diensten die zij verlenen. Gezien de veelheid van partners die tussen de muren van de inrichtingen werken, is dialoog en interactie een belangrijke voorwaarde om een relationeel leefklimaat te creëren voor zowel de gedetineerden als voor iedereen die er werkt. Ieder verleent zijn diensten vanuit een wederzijds respect voor elkaar.

Zij creëren een draagvlak bij het penitentiair personeel, de politieke overheden en de bredere samenleving voor het hulp- en dienstverlenend aanbod dat door de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid uitgebouwd wordt. Immers, een draagvlak bij het penitentiair personeel voor het aanbod dat de Vlaamse overheid, de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid organiseren, zorgt voor een gunstige werksfeer en faciliteert de werking binnen de muren van de inrichtingen aanzienlijk. Ook draagvlak creëren bij de politieke overheden en de bredere samenleving faciliteert het hulp- en dienstverlenend aanbod dat tot doel heeft de re-integratie van gedetineerden te bevorderen.

Artikel 4

Vanuit de gemeenschappelijke opdracht zoals geformuleerd in artikel 2 staan de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid in voor de uitbouw van een kwalitatief aanbod van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden (cfr. artikel 5 van het decreet van 8 maart 2013). Hierbij zorgen zij ervoor dat:

- het aanbod op een aangepaste manier bekend gemaakt wordt ten aanzien van gedetineerden. De bekendmaking van het aanbod dient aan iedere doelgroep aangepast te worden. Er zijn bijvoorbeeld heel wat gedetineerden die anderstalig of laaggeletterd zijn;
- er voor de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden verschillende samenwerkingsvormen en organisatiestructuren zijn uitgetekend. Met een grote hoeveelheid aan partners van de Vlaamse overheid die hun opdracht binnen de inrichtingen en in samenwerking met het penitentiair personeel moeten uitbouwen, is het belangrijk dat de nodige structuren aanwezig zijn om het aanbod uit te tekenen, te implementeren en op te volgen;
- er een draagvlak gecreëerd wordt voor het hulp- en dienstverlenend aanbod dat georganiseerd wordt voor de gedetineerden, dit ten aanzien van penitentiair personeel, de politieke overheden en ook de partners van de Vlaamse overheid

die, al dan niet, een aanbod organiseren binnen de muren. Niet alleen moet er aandacht zijn voor een draagvlak bij de partners die betrokken zijn bij de hulp- en dienstverlening die binnen de muren van de inrichtingen georganiseerd worden. Ook de bredere samenleving moet gesensibiliseerd worden voor het hulp- en dienstverlenend aanbod van de partners van de Vlaamse overheid tussen de muren die tot doelstelling heeft de re-integratie van de gedetineerden te bevorderen;

- zij een goede personeelspolitiek voeren. Een gevangenis is immers een heel specifieke werkomgeving. Het regime, de vaak ontoereikende infrastructuur, de kans op agressie-incidenten of op verbaal geweld en de veiligheidsmaatregelen maken de werkomgeving niet evident. Daarnaast is het belangrijk dat voor de planning, implementatie, organisatie en opvolging van het hulp- en dienstverlenend aanbod de meest efficiënte werkwijze gehanteerd wordt. Er dienen goed werkende organisatiestructuren uitgetekend te worden die aansluiten bij de lokale noden en realiteiten. De evaluatie en bijsturing van deze structuren moet gebeuren met oog op de wijzigende context.

Artikel 5

De Vlaamse overheid en haar partners hebben de opdracht om de hulp- en dienstverlening die zij aanbieden ten aanzien van burgers buiten de muren van de inrichtingen ook aan te bieden aan gedetineerden. De opdrachten die zij binnen de muren van de inrichting opnemen, voldoen aan een aantal voorwaarden:

- de hulp- en dienstverlening wordt gecoördineerd en afgestemd opdat zij coherent, integraal, continu en kwaliteitsvol is. Binnen het beleidsteam en het coördinatieteam stemmen de partners van de Vlaamse overheid het aanbod zo veel als mogelijk op elkaar af. Op die manier worden de middelen op een efficiënte wijze ingezet en kunnen de partners elkaars aanbod en inzet versterken;
- het aanbod van de Vlaamse overheid en haar partners wordt binnen het beleidsteam en in het overleg tussen de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie zoveel als mogelijk afgestemd op de infrastructuur en het regime van de inrichting. Immers, ook het penitentiair personeel moet zijn opdrachten op een efficiënte wijze kunnen uitvoeren.
- aanbod van de Vlaamse overheid en haar partners is zoveel als mogelijk afgestemd op de noden van de gedetineerden. Het wordt ingericht met oog op de persoonlijke ontwikkeling van de gedetineerden tijdens detentie, maar ook met oog op de re-integratie na detentie. Ook de psychosociale dienst en de zorgelijke trachten de gedetineerden te begeleiden met oog op de reclassering na detentie. De partners van de Vlaamse overheid trachten hun aanbod zoveel als mogelijk af te stemmen met de dienstverlening vanuit de psychosociale dienst en de zorgelijke. Op die manier kunnen beide werkingen op elkaar ingrijpen en elkaar versterken, met respect voor ieders eigenheid en finaliteit.

Artikelen 6 t.e.m. 8

De bovenlokale werkgroep is een structureel overleg tussen de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie waarbinnen in de eerste plaats de samenwerking i.h.k.v. de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt opgevolgd. Concreet worden voor de penitentiaire administratie leden aangeduid vanuit de Regionale Directie

Noord en de Directie Medische en Psychosociale Diensten. Vanuit de Vlaamse overheid vertegenwoordigt de coördinerende administratie de Gemengde Commissie (cfr. het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden).

Binnen de bovenlokale werkgroep wordt zowel het beleid van de penitentiaire administratie dat een impact heeft op de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden als het beleid van de Vlaamse overheid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden opgevolgd en onderling afgestemd. Als bepaalde beleidsbeslissingen gevolgen hebben op de werking van de andere partner dient dit besproken en desgevallend opgelost te worden binnen de bovenlokale werkgroep. De volgorde in de opsomming van verantwoordelijkheden van de Bovenlokale Werkgroep geeft de verhoudingen weer in de manier waarop deze beleidsbeslissingen tot stand komen: de Vlaamse overheid werkt het beleid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden uit, en de penitentiaire administratie draagt hiertoe bij.

De Vlaamse Regering maakt elke legislatuur conform artikel 8 van het decreet van 8 maart 2013 een strategisch plan op waarin de prioriteiten voor de komende periode met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden vastgelegd worden. Dit strategisch plan wordt in elke inrichting vertaald in lokale actieplannen. Gezien het feit dat de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden binnen de gevangenis muren uitgebouwd en geïmplementeerd moet worden, hebben de vastgelegde acties en gekozen prioriteiten uiteraard een impact op de samenwerking met de penitentiaire administratie zowel op lokaal als op bovenlokaal niveau. Deze samenwerking wordt op lokaal niveau opgevolgd door de beleidscoördinator en de lokale gevangenisdirectie. Op bovenlokaal niveau volgt de bovenlokale werkgroep deze samenwerking verder op.

Om optimaal te functioneren stelt de bovenlokale werkgroep een huishoudelijk reglement op waarin de "procedure voor het toetreden van nieuwe leden" dient vastgelegd te worden. De samenstelling van de bovenlokale werkgroep is bepaald in dit samenwerkingsakkoord. Wijzigingen in beleid, of structuren binnen de penitentiaire administratie of van de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid betrokken bij de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden kunnen impliceren dat het noodzakelijk is dat bijkomende leden, al dan niet structureel, deel uit maken van de bovenlokale werkgroep.

Het is belangrijk dat de "frequentie van het overleg" bepaald wordt. Een samenwerking die voortvloeit uit vastgelegde beleidslijnen dient op regelmatige basis opgevolgd te worden. Er moet ook nagedacht worden of, en op welke manier er afgestemd kan worden over acute situaties die zich voor kunnen doen in de samenwerking.

De wijze van besluitvorming, de vervanging van leden,.. worden in overleg bepaald.

Ook de wijze waarop er eventuele "wijzigingen aan het huishoudelijk reglement" aangebracht kunnen worden, dienen op voorhand bepaald te worden.

Tot slot moet de procedure voor "samenroeping en agendabepaling" van de bovenlokale werkgroep bepaald worden.

Artikel 9

De samenstelling van het beleidsteam wordt lokaal bepaald. In artikel 10 van het decreet van 8 maart 2013 is, gezien de reikwijdte van een decreet, slechts bepaald dat de gevangenisdirectie uitgenodigd wordt om deel uit te maken van het beleidsteam. Aangezien het beleidsteam het lokale beleid inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden opmaakt, is afstemming op zowel het regime als de dienstverlening vanuit de penitentiaire diensten noodzakelijk. Daarom wordt in dit artikel bepaald dat een lid van de gevangenisdirectie deel uit maakt van het beleidsteam om deze onderlinge afstemming op niveau van de lokale gevangenis te kunnen garanderen.

De gevangenisdirectie duidt daartoe binnen zijn team minimaal één lid aan dat verantwoordelijk is voor de opvolging, coördinatie en samenwerking met de partners van de Vlaamse overheid in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Artikel 10

Er wordt door de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid een hulp- en dienstverleningsaanbod uitgewerkt dat zoveel mogelijk aansluit bij de noden van de gedetineerden. Deze kunnen echter sterk verschillen van inrichting tot inrichting. Lokaal bepaalt het beleidsteam gezamenlijk welke zaken prioritair voorrang krijgen in de verdere uitbouw van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, rekening houdende met de opgelegde prioriteiten binnen het strategisch plan. Het coördinatieteam volgt de uitvoering van deze prioriteiten concreet op. Andere initiatieven met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden die door individuele personen gerealiseerd willen worden, kunnen de door het beleidsteam bepaalde prioriteiten doorkruisen. Het is daarom ook noodzakelijk dat alle bijkomende initiatieven, los van het in het beleidsteam bepaalde actieplan, afgetoetst worden binnen het coördinatieteam.

Artikel 11

De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie werken op regelmatige basis samen om het hulp- en dienstverleningsaanbod voor de gedetineerden te realiseren en af te stemmen op het regime in de inrichting. Deze nauwe samenwerking wordt gekenmerkt door wederzijds respect en vertrouwen van beide partijen in elkaar. In een gesloten instelling zoals een inrichting kunnen bepaalde zaken maar gerealiseerd worden als de partners van de Vlaamse overheid en de penitentiaire administratie elkaars opdracht respecteren en elkaar ook vertrouwen en versterken in het wederzijds engagement om deze opdrachten te realiseren. Dit kan alleen maar als er open gecommuniceerd wordt en als men elkaar permanent en tijdig informeert over zaken die relevant zijn voor de andere partij. Bijvoorbeeld: het digitaal systeem dat de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening ondersteunt, de bouw van nieuwe gevangenissen, de ontwikkeling van nieuwe detentievormen zoals de transitie- en detentiehuisen, de invulling van detentieplanning, het proces om te komen tot een geïntegreerd gedetineerdenbeheer.

Artikel 12

De afstemming op beleidsniveau voor wat betreft het hulp- en dienstverleningsbeleid, wordt gegarandeerd door de deelname van de gevangenisdirectie aan het beleidsteam (en de hieraan gekoppelde opmaak van het actieplan).

Wat het penitentiaire beleid betreft, maakt de gevangenisdirectie strategische keuzes in het beleid per gevangenis. Het beleid dat op deze manier gerealiseerd wordt, heeft niet

alleen een impact op penitentiaire aspecten. Bepaalde keuzes (vb. wijzigingen in regime of personeelsinzet) zullen, al dan niet rechtstreeks, mogelijks een impact hebben op de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en zullen aan bod komen tijdens het directieoverleg waar de beleidscoördinator aansluit. De betrokkenheid van de beleidscoördinator bij het beleidsplanningsproces van de penitentiaire inrichting wordt zo gegarandeerd.

Artikel 13

Om af te stemmen over het hulp- en dienstverleningsaanbod dat in het actieplan opgenomen is, maar ook over het aanbod dat buiten dit kader gepland en georganiseerd wordt, is het noodzakelijk dat de beleidscoördinator op frequente basis kan overleggen met de gevangenisdirectie. De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken afspraken over de frequentie waarop de beleidscoördinator kan aansluiten bij het directieoverleg. Dit is immers het forum waarop de beleidscoördinator informatie kan meedelen over nieuwe hulp- en dienstverleningsinitiatieven, de afstemming hiervan op het regime van de gevangenis, ...

Daarnaast is het met oog op het gezamenlijk realiseren van een hulp- en dienstverlenings- en een penitentiaal beleid essentieel dat er ook op beleidsmatig niveau afgestemd wordt tussen de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie. Zij maken dan ook onderling afspraken over de wijze waarop en de frequentie waarmee deze beleidsmatige afstemming zal gebeuren.

Artikel 14

Hulp- en dienstverleningsactiviteiten kunnen niet op eender welk moment ingepland worden in de inrichting. Er moeten tijdig afspraken gemaakt worden om de dagelijkse werking optimaal op elkaar af te stemmen. Het is geen evidentie om de dienstverlening vanuit de inrichting zelf ingepland te krijgen en af te stemmen binnen het uurrooster en het regime (zoals de etensbedeling, het werk in de werkhuizen, het appèl, de bezoeken aan de griffie, de afspraken met de medische dienst en de psychosociale dienst, het bezoek van advocaten en familie, ...). Het hulp- en dienstverleningsaanbod moet binnen dit kader ook nog een plaats krijgen. Het coördinatieteam houdt met de planning van het aanbod dan ook rekening met de impact die dit aanbod heeft op het regime van de inrichting. Omgekeerd heeft de gevangenisdirectie bij wijzigingen in de werking en het regime van de gevangenis aandacht voor de impact op de hulp- en dienstverlening.

De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie stemmen over bovenstaande aspecten dan ook tijdig onderling af, zodat het hulp- en dienstverleningsaanbod en de activiteiten van de diensten van de gevangenis maximaal kunnen doorgaan.

Artikel 15

De partners van de Vlaamse overheid ondersteunen de gedetineerden met het uitbouwen van een hulp- en dienstverleningstraject. Vanuit verschillende domeinen trachten zij samen met de gedetineerde een traject uit te stippelen dat aansluit bij zijn noden en behoeften, het aanwezige hulp- en dienstverleningsaanbod en het penitentiaire traject. Om de kansen op re-integratie van de gedetineerde te verhogen, is het belangrijk dat hij zijn uitgestippelde traject kan afronden. Een transfer naar een andere inrichting kan hier een effect op hebben. Niet in elke inrichting is hetzelfde hulp- en dienstverleningsaanbod aanwezig. Dit is afgestemd op de noden en behoeften binnen de specifieke inrichting en

het aanbod in de lokale omgeving. Het is daarom ook noodzakelijk dat de gevangenisdirectie bij geplande transfers zoveel als mogelijk rekening houdt met het in hun inrichting uitgestippelde traject. De gedetineerde zou het traject, of een onderdeel ervan, in de mate van het mogelijke moeten kunnen afronden voor de transfer of verder moeten kunnen zetten in een andere inrichting.

Artikel 16

Afstemming tussen het penitentiaire traject en het hulp- en dienstverleningsaanbod is geen evidentie, maar wel noodzakelijk (zie artikel 15). Een specifiek aspect dat hieruit gelicht wordt, is de gevangenisarbeid voor de gedetineerden. De praktische organisatie van gevangenisarbeid voor gedetineerden kan een impact hebben op de hulp- en dienstverlening aan de gedetineerden, niet alleen planmatig maar ook inhoudelijk.

Gedetineerden kiezen vaak voor gevangenisarbeid in plaats van het volgen van vormingen of cursussen. Beide zijn echter belangrijk met het oog op re-integratie. Afstemming tussen het inplannen van deze arbeid en het aanbod van de hulp- en dienstverlening maakt het mogelijk voor gedetineerden om beide te kiezen.

Daarnaast biedt gevangenisarbeid de gedetineerden de mogelijkheid om een specifieke opleiding te volgen waarna ze de aangeleerde vaardigheden verder kunnen oefenen en verfijnen binnen de werkhuizen, of andere vormen van tewerkstelling binnen de muren van de inrichting. De opgedane vaardigheden kunnen ook worden ingezet en gelinkt worden aan het professionele re-integratietraject.

Met deze aspecten in het achterhoofd is het belangrijk dat de beleidscoördinator, de partners van de Vlaamse overheid en de gevangenisdirectie de planning en de inhoudelijke afstemming van het aanbod op de aanwezige arbeid maximaal op elkaar afstemmen.

Artikel 17

In het actieplan dat opgemaakt wordt door het beleidsteam worden de prioriteiten en acties voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden in de lokale inrichting bepaald. De gevangenisdirectie maakt deel uit van het beleidsteam en is steeds betrokken bij de opmaak van dit actieplan. Aangezien de realisatie van het aanbod afhankelijk is van de beschikbare middelen, maakt het beleidsteam ook een jaarlijkse begroting op om de inzet van de beschikbare middelen te bepalen.

Artikelen 18 en 19

De partners van de Vlaamse overheid hebben een zeer specifieke opdracht, namelijk "hulp- en dienstverlening aanbieden" in de gevangenissen. Het is geen evidentie voor personeelsleden en partners van zowel de Vlaamse overheid als van de penitentiaire administratie om elkaars werking, functies, structuren, ... te leren kennen. De partners van de Vlaamse overheid engageren zich dan ook om tijdens de basisopleiding van het penitentiair personeel (zowel het bewakend als het niet-bewakend personeel, zijnde personeel van de griffie, de psychosociale dienst, de medische dienst, de zorgequipes, ...) de verschillende functies en structuren, de werking, de betrokken organisaties, ... van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden toe te lichten. Ook omgekeerd wordt de organisatie en werking van de penitentiaire administratie toegelicht tijdens de

introductiecursus voor nieuwe personeelsleden van de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid die binnen de muren van een inrichting starten.

Artikel 20

Om een optimale samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de partners van de Vlaamse overheid en het personeel van de lokale inrichting te blijven garanderen is het belangrijk dat het personeel geïnformeerd wordt over het hulp- en dienstverleningsaanbod dat ingepland wordt. Dit aanbod wijzigt op regelmatige basis. Het penitentiair personeel moet op de hoogte zijn van het aanbod dat loopt, wanneer dit doorgaat, wie de contactpersoon is, ... Heel specifiek kan het bewakend kader er op die manier voor zorgen dat de gedetineerden die aan dit aanbod deelnemen op het juiste moment op de juiste plaats zijn. Bovendien kunnen zij de gedetineerden ook informeren over het aanbod en hen desgewenst motiveren om hieraan deel te nemen, of te blijven deelnemen.

Daarnaast is het belangrijk dat het penitentiair personeel op de hoogte is van de aanwezige structuren en functies waarbinnen het hulp- en dienstverleningsaanbod bepaald, uitgewerkt en geïmplementeerd wordt. De structuur waarbinnen en het proces van de totstandkoming zijn relevant om de keuze voor een bepaald aanbod te begrijpen. Desgewenst kunnen zij hier ook hun inbreng in hebben.

De beleidscoördinator maakt daarom samen met de gevangenisdirectie afspraken over het informeren van het penitentiair personeel over de totstandkoming en het aangeboden hulp- en dienstverleningsaanbod.

Artikel 21

Het "Masterplan III voor een gevangenisinfrastructuur in humane omstandigheden" stelt heel wat renovaties van bestaande inrichtingen, evenals de bouw van nieuwe inrichtingen voorop om het hoofd te bieden aan de overbevolking in de Belgische gevangenissen en om de inrichtingen aan te passen aan de huidige noden in de samenleving. Tijdens de voorbereidingsfase van deze projecten (waarin onder andere een behoefteprogramma en bestek worden opgemaakt) dient ook rekening te worden gehouden met de behoeften op vlak van de organisatie van hulp- en dienstverlening binnen deze inrichtingen, alsook met de impact van infrastructurele keuzes op deze organisatie. De in het Masterplan opgenomen renovaties en nieuwbouwprojecten hebben immers betrekking op fundamentele wijzigingen/ vernieuwingen van de gevangenisinfrastructuur, hetgeen sowieso een impact heeft op de organisatie van de hulp- en dienstverlening.

In dit kader zal de penitentiaire administratie tijdig advies vragen (betreffende deze behoeften en impact) aan de coördinerende administratie. Beslissingen die een impact hebben op de organisatie van de hulp- en dienstverlening bij de verbouwing of heroriëntatie van de infrastructuur van de gevangenis of bij de bouw van nieuwe gevangenissen, worden pas genomen na inwinning van dit advies. In de mate van het mogelijke houdt de penitentiaire administratie in haar beslissingen rekening met het advies en koppelt hierover terug aan de coördinerende administratie. Voor de volledigheid dient hierbij te worden opgemerkt dat ook de Regie der Gebouwen een belangrijke partner is in dit kader en dat zij ook een belangrijke beslissingsbevoegdheid heeft in deze materie.

Artikel 22

Met het oog op de conceptualisering en operationalisering van nieuwe gevangenissen wordt telkens een overlegstructuur in het leven geroepen, die wordt voorgezeten door een gevangenisdirecteur. Voor de thema's die een impact hebben op de organisatie van de hulp- en dienstverlening neemt een beleidscoördinator deel aan deze overlegstructuur.

Artikel 23

De inrichtingen die vandaag in gebruik zijn voor de strafuitvoering zijn niet allemaal aangepast aan de noden van de gedetineerden en aan deze van het personeel dat een opdracht heeft naar de gedetineerden toe. De inrichtingen worden ook regelmatig verbouwd, of er worden paviljoenen of vleugels bijgebouwd om te voldoen aan de huidige noden en behoeften van de gedetineerden en het penitentiair personeel. Ook kunnen er beslissingen genomen worden door de gevangenisdirectie die een impact hebben op de organisatie van de hulp- en dienstverlening. Bij de renovatie of heroriëntatie van de bestaande infrastructuur, is het belangrijk dat de beleidscoördinator voorafgaand advies geeft aan de gevangenisdirectie, indien er een mogelijke impact is op de organisatie van de hulp- en dienstverlening. Op die manier kan hij/zij de belangen van de partners van de Vlaamse overheid, die ook een opdracht hebben binnen de muren van de inrichting, verdedigen.

Beslissingen die een impact hebben op de organisatie van de hulp- en dienstverlening bij de renovatie of heroriëntatie van de infrastructuur van de gevangenis, worden pas genomen na inwinning van dit advies. In de mate van het mogelijke houdt de gevangenisdirectie in haar beslissingen rekening met het advies en koppelt hierover terug aan de coördinerende administratie. Voor de volledigheid dient hierbij te worden opgemerkt dat ook de Regie der Gebouwen in bepaalde gevallen een beslissingsbevoegdheid heeft in deze materie.

Artikel 24

De coördinerende administratie zal de penitentiaire administratie, in het kader van de ingebruikname van nieuwe of verbouwde inrichtingen, tijdig informeren over de personeelsinzet van de beleidscoördinatoren. Op die manier kan de penitentiaire administratie rekening houden met hun aanwezigheid in de nieuwe/ vernieuwde inrichtingen.

Artikel 25

De beleidscoördinatoren en de individuele hulp- en dienstverleners van de partners van de Vlaamse overheid en de penitentiaire diensten die de gedetineerden begeleiden en ondersteunen met het oog op hun persoonlijke ontwikkeling en re-integratie, respecteren elkaars taken, opdrachten en finaliteit. Ze dienen elkaars werking wederzijds te versterken, en door de samenwerking kan hun inzet gemaximaliseerd worden.

Artikel 26

Dit artikel omschrijft de afspraken die op niveau van de lokale gevangenis gemaakt kunnen worden, en die een operationalisering zijn van de algemene bepalingen die in dit akkoord worden vastgelegd.

Om de individuele hulp- en dienstverleners van de partners van de Vlaamse overheid optimaal te laten samenwerken met de actoren van de penitentiaire administratie

moeten er duidelijke afspraken gemaakt worden waarbinnen de samenwerking op individueel niveau kan gebeuren.

De verantwoordelijken van de verschillende diensten maken, met oog op een vlotte samenwerking, afspraken over:

- een structurele uitwisseling over gemeenschappelijke thema's waarmee de diensten die met individuele cliënten werken te maken krijgen zoals bijvoorbeeld hoe werken rond herstel, aanpak van gedetineerden met een psychische problematiek, Er moeten afspraken gemaakt worden over de samenstelling, werking en frequentie van dit structureel overleg;
- op basis van de algemene bepalingen, moeten er binnen elke gevangenis praktische afspraken gemaakt worden over de organisatie en frequentie van het individuele cliëntoverleg.

Artikel 27

Dit artikel regelt in algemene zin dat informatie betreffende de gedetineerde verworven, verwerkt, gebruikt en doorgegeven kan worden in het kader van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening. Dit artikel vormt een algemene basis voor gegevensverwerking en -uitwisseling in het kader van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, waarvoor daarnaast specifieke wet- en regelgeving bestaat of in voorbereiding is (zo laat dit samenwerkingsakkoord de bepalingen inzake het informatiesysteem voor het detentiebeheer zoals geregeld bij de wet van 5 mei 2019 en de in uitvoering daarvan genomen of te nemen besluiten onverlet.)

Het decretale kader voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden (meer bepaald het decreet van 8 maart 2013 inzake de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden) werd in 2020 aangepast in het licht van nieuwe inzichten op vlak van gegevensverwerking en -uitwisseling. Daarbij werden onder andere de gegevensstromen van het Vlaamse naar het federale niveau vastgelegd. Het besluit van de Vlaamse Regering dat uitvoering moet geven aan hoofdstuk 4 van het decreet van 8 maart 2013, wordt opgemaakt.

In dit artikel wordt aan de beleidscoördinatoren, de partners van de Vlaamse overheid en de actoren van de penitentiaire administratie, die actief met de gedetineerde werken, de mogelijkheid geboden om onderling bepaalde categorieën van persoonsgegevens uit te wisselen met het oog op de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening, binnen de bestaande verplichtingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

In wat volgt wordt de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening ter omkadering van de gegevenswisseling uiteengezet. Het hulp- en dienstverleningsaanbod wordt bekendgemaakt aan gedetineerden via onder andere affiches, flyers, infomomenten en individuele gesprekken. Om gebruik te kunnen maken van één of meerdere activiteiten in de gevangenis, moeten gedetineerden zich inschrijven. Dit doen ze meestal aan de hand van een schriftelijk rapportbriefje. (NB Het systeem van de schriftelijke rapportbriefjes zal op termijn gedigitaliseerd worden voor de gevangenis. Deze evolutie doet geen afbreuk aan het principe van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening.)

Om de hulp- en dienstverlening in de gevangenis effectief te kunnen laten plaatsvinden (bijvoorbeeld de planning van gesprekken en activiteiten, het verzamelen en verdelen van rapportbriefjes, het verdelen van lokalen, inschrijvingen van gedetineerden, verplaatsingen naar groepsactiviteiten of individuele gesprekken, enzovoort), hebben de hulp- en dienstverlenende actoren ondersteuning nodig van het penitentiair personeel. De actoren moeten bijgevolg zowel onderling als met het penitentiair personeel gegevens kunnen uitwisselen. De gegevens worden uitgewisseld aan de hand van twee documenten: de deelnemerslijst en de aanwezigheidslijst. Deze lijsten worden zowel opgemaakt voor groepsactiviteiten, als voor een individueel aanbod. Een deelnemerslijst bevat gegevens van de gedetineerden die willen deelnemen aan het aanbod, en wordt door de beleidscoördinator en de partners van de Vlaamse overheid binnen de gevangenis opgemaakt in samenspraak met de penitentiaire administratie, meer bepaald de gevangenisdirectie, en met het oog op veiligheid, wordt bepaald wie uiteindelijk zal kunnen starten. De aanwezigheidslijst bevat daarnaast gegevens van de gedetineerden die effectief aanwezig zijn in het aanbod.

Voor het opmaken van de respectievelijke deelnemers- en aanwezigheidslijsten dienen de beleidscoördinatoren (die vanuit hun rol als voorzitter van het coördinatieteam soms ook bijspringen bij het opmaken van deelnemerslijsten) en de partners van de Vlaamse overheid die instaan voor de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening dan ook over een aantal basisgegevens betreffende de gedetineerde te beschikken, en gegevens betreffende het aanbod waaraan de persoon wenst deel te nemen.

Paragraaf twee van dit artikel bevat de oplistings van de categorieën van persoonsgegevens betreffende de gedetineerde, die in het kader van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening worden uitgewisseld:

- de identificatiegegevens van de gedetineerde (dit omvat de voor- en achternaam, het rijksregisternummer, het identificatienummer van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid en het identificatienummer van de gegevensbank van de penitentiaire administratie);
- de gegevens met betrekking tot de verblijfplaats van de gedetineerde in de gevangenis (dit omvat de inrichting, het celnummer, het rolnummer met verwijzing naar de afdeling, de datum waarop de gedetineerde in de gevangenis is gekomen en de status van aanwezigheid in de gevangenis);
- de bijkomende persoonsgegevens (dit omvat het geslacht, de nationaliteit, de geboortedatum en -plaats, de contacttaal en het studiebewijs);
- de informatie over het gevolgde aanbod tijdens detentie (dit omvat de naam van het aanbod, de locatie van het aanbod en het tijdstip waarop het aanbod plaatsvindt);
- de inschrijvingsstatus van de gedetineerde voor het aanbod (dit omvat in voorkomend geval ook de reden voor afwezigheid).

Paragraaf drie stelt dat de betrokken actoren deze persoonsgegevens verwerken op grond van artikel 6, eerste lid, c) en e) van de AVG. Als dusdanig is er noodzakelijke verwerking op grond van het vervullen van een taak van algemeen belang en om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen die op de partijen rusten. Ook de verwerking van de specifieke categorieën van persoonsgegevens betreffende de gezondheidstoestand (die impliciet kunnen worden afgeleid) en de strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten, vermeld in artikel 9 en 10 van de AVG, kan plaatsvinden. Deze verwerkingen worden eveneens beschouwd als noodzakelijke

verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang, conform artikel 9, tweede lid, g) van de AVG. De verwerkingen benadrukken het need to know principe als proportionaliteitstoets voor het delen van medische en strafrechtelijke persoonsgegevens.

Voormelde betekent niet per definitie dat de beleidscoördinatoren en de partners van de Vlaamse overheid rechtstreeks toegang krijgen tot het informatiesysteem voor het detentiebeheer, noch dat de actoren van de penitentiaire administratie toegang krijgen tot het digitaal systeem dat de organisatie van de hulp- en dienstverlening ondersteunt. Het samenwerkingsakkoord creëert wel een wettelijke basis voor een eventuele toegang tot en/of een eventuele uitwisseling van (een afgebakende set van) gegevens tussen deze systemen.

De Vlaamse Gemeenschap stelt een digitaal systeem ter beschikking om de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening te ondersteunen, en bepaalt hierbij de regels met betrekking tot dit systeem, conform artikel 16/1 van het decreet van 8 maart 2013 inzake de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De beveiligingsmaatregelen die de Vlaamse Gemeenschap neemt, vindt zijn uitwerking in de verwerkingsovereenkomsten die met alle betrokken partnerorganisaties zijn afgesloten, en een vertrouwelijkheidsovereenkomst die wordt afgesloten met de betrokken fatik(en). Tevens heeft het digitale systeem een afsprakenhandboek ter beschikking waarin bepalingen staan die het vertrouwelijk karakter moeten waarborgen.

Als bijkomende veiligheidsmaatregel bepaalt het afsprakenhandboek dat voor gegevens op deelnemers- en aanwezigheidslijsten, die worden doorgegeven op papier en bijgevolg niet worden geconsulteerd in het digitale systeem zelf, deze lijsten de gevangenis niet mogen verlaten. Na afloop van de desbetreffende activiteit worden de papieren lijsten vernietigd aan de hand van de papierversnipperaars die in iedere gevangenis ter beschikking is.

De vierde paragraaf van dit artikel verduidelijkt dat zowel de Federale Overheidsdienst Justitie, als de Vlaamse overheid en haar partners elk een eigen verwerkingsverantwoordelijkheid hebben, op grond van hun bevoegdheden. Zowel de Federale Overheidsdienst Justitie als de Vlaamse overheid en haar partners moeten de bijhorende bewaartermijnen van de persoonsgegevens respecteren.

Artikel 28

De partners van de Vlaamse overheid bepalen de inschrijvingsprocedure, de voorwaarden tot deelname en de uiteindelijke inschrijvingen voor het hulp- en dienstverleningsaanbod. Aangezien het aanbod binnen de muren van de inrichting georganiseerd wordt, is het belangrijk dat zoveel als mogelijk rekening gehouden wordt met de daar geldende regels en afspraken. Vanuit de gevangenisdirectie kunnen er bepaalde tegenindicaties zijn die deelname aan het hulp- en dienstverleningsaanbod onmogelijk maken. In dit kader is de Basiswet gevangeniswezen richtinggevend (meer bepaald de bepalingen i.v.m. tuchtsancties en bijzondere veiligheidsmaatregelen die aanleiding kunnen geven tot uitsluiting van deelname aan groepsactiviteiten). Het is belangrijk dat de motivatie voor deze beslissingen transparant is ten aanzien van de hulp- en dienstverlenende actoren. Daarom verduidelijkt de gevangenisdirectie de criteria die zij bij het nemen van deze beslissingen hanteert, ten aanzien van de beleidscoördinator. Zo kan vanuit de hulp- en

dienstverlening rekening gehouden worden met deze aspecten bij de organisatie van het aanbod.

Gedetineerden kunnen tijdens hun detentie tewerkgesteld worden binnen de gevangenis. Een aantal van deze gedetineerden worden meer bepaald ingeschakeld ter ondersteuning van de interne werking van de inrichting. De partners van de Vlaamse overheid kunnen in dit kader een beroep doen op gedetineerden ter ondersteuning van de praktische organisatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod. Meer bepaald kunnen gedetineerden administratieve of logistieke ondersteuning bieden bij de praktische organisatie van het aanbod. Dit kan enkel indien de gevangenisdirectie, die bevoegd is voor de tewerkstelling van deze gedetineerden, hiermee voorafgaandelijk principieel akkoord gaat. De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken afspraken over de inzet van de gedetineerden.

Artikel 29

In het eerste lid van dit artikel worden de scope en het doel van het cliëntoverleg bepaald, en wordt verduidelijkt wie bij het overleg betrokken kan worden.

Het cliëntoverleg wordt niet georganiseerd zonder dat de gedetineerde zijn akkoord geeft voor overleg en over de informatie die gedeeld wordt. Idealiter is de gedetineerde zelf aanwezig bij het overleg, maar dit is praktisch niet altijd mogelijk. Het akkoord van de gedetineerde is een werkingsprincipe, maar vormt niet de regelgevende basis voor de verwerking van persoonsgegevens. De regelgevende basis wordt toegelicht in de derde paragraaf van dit artikel. Om een individuele gedetineerde verder te kunnen helpen met zijn dossier, en meer bepaald om de hulp- en dienstverlening te kunnen afstemmen op het detentie- en/of reclasseringstraject van de gedetineerde, moeten de betrokken diensten kunnen overleggen met elkaar. De in paragraaf twee bedoelde gegevensuitwisseling dient beperkt te zijn tot hetgeen strikt noodzakelijk is in functie van de onderlinge afstemming van de hulp- en dienstverlening en het detentie- of reclasseringstraject van de gedetineerde (bijvoorbeeld fysieke gegevens worden enkel uitgewisseld in het kader van een specifiek opleidingsaanbod). In overeenstemming met de AVG worden de categorieën van persoonsgegevens vermeld die kunnen worden uitgewisseld tussen de bevoegde diensten tijdens het cliëntoverleg. Deze persoonsgegevens kunnen door de bevoegde diensten verder worden verwerkt, in het kader van de uitoefening van hun bevoegdheden.

De categorieën van persoonsgegevens en de bijhorende specifieke persoonsgegevens die kunnen worden uitgewisseld, zijn de volgende:

- de gegevens zoals vermeld in artikel 27, §2;
- de bijkomende persoonsgegevens (dit omvat de burgerlijke staat en het openbaar veiligheidsnummer van de Dienst Vreemdelingenzaken);
- de gegevens over de woonplaats en het verblijf (dit omvat de laatste verblijfplaats voor de detentie en na de detentie, het domicilie en de verblijfsstatus);
- de fysieke gegevens (dit omvat de medische geschiktheid, de schoenmaat, de kledingmaat, de motorische beperkingen en de gegevens over een arbeidshandicap);
- de gegevens over het al dan niet beschikken over een VAPH-dossier (dit omvat de gegevens over de gevraagde en genoten persoonsvolgende zorg en ondersteuning

en de gegevens over eventuele tussenkomsten of tegemoetkomingen voor individuele materiële bijstand);

- de psychische gegevens (dit omvat het IQ, de leerstoornissen en de psychische aandoeningen die het leertraject of lesverloop kunnen beïnvloeden);
- de gegevens betreffende wettelijke vertegenwoordiging of bewindvoering;
- de bijkomende medische gegevens (dit omvat de verslavingsgeschiedenis, de medicatie-inname in het verleden en in de huidige context en de gegevens betreffende ouderenzorg en de geestelijke gezondheidszorg);
- de gegevens over de detentie (dit omvat het juridisch statuut, het gerechtelijk verleden, het overzicht van de feiten, het al dan niet eerste gevangenisverblijf, de data waarop de gedetineerde in de tijdsvoorwaarden komt voor een uitvoeringsmodaliteit van de straf of maatregel, de gegevens over strafonderbreking of elektronisch toezicht die toegekend zijn door de penitentiaire administratie, de gegevens over plaatsing in een transitiehuis of andere erkende inrichting waar veroordeelden of geïnterneerden hun vrijheidsstraf of maatregel ondergaan, de datum en reden van de transfer, de datum van het strafeinde, de datum en reden van invrijheidsstelling, de restricties verbonden aan de veroordeling, maatregel of uitvoeringsmodaliteit en de vonnissen van de strafuitvoeringsrechter, de strafuitvoeringsrechtbank of de kamer voor de bescherming van de maatschappij);
- de gegevens over de voorafgaandelijke en huidige hulp- en dienstverlening binnen en buiten de gevangenis (dit omvat de contactgegevens, de gemoedstoestand tijdens de lessen, examens en gesprekken, de betrokkenheid, het gedrag tijdens de les, het gedrag ten aanzien van medecursisten en de gegevens vermeld in artikel 4/1 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding");
- de gegevens over de scholing, opleiding en vrijetijd (dit omvat de scholingsgraad en het scholingsverleden, de talenkennis, de studiebewijzen en de gegevens over vrijetijdsbesteding voor de detentie);
- de gegevens over de professionele loopbaan (dit omvat het arbeidsverleden, de beroepservaring, de loopbaangegevens en het rijbewijs);
- de gegevens over de socio-economische status (dit omvat het inkomen en de bestaanszekerheid, het arbeidsstatuut en de gezinssituatie);

de gegevens van personen die deel uitmaken van het netwerk van gedetineerden (dit omvat de voor- en achternaam, de contactgegevens en de relatie tot de gedetineerde). Niet alleen binnen de partnerorganisaties van de Vlaamse overheid zijn er verschillende hulp- en dienstverleners actief die de gedetineerden op individuele basis begeleiden en ondersteunen om te werken aan hun persoonlijke ontwikkeling tijdens detentie en bij hun re-integratie na detentie. Ook de zorgelijke en de psychosociale dienst begeleiden gedetineerden bij het uitstippelen van respectievelijk hun detentie- en reclasseringstraject. Afstemming op individueel niveau tussen de partners van de Vlaamse overheid die gedetineerden individueel begeleiden en deze actoren van de penitentiaire administratie is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat men voor de uitbouw van de detentie- en reclasseringstrajecten en voor de opmaak van het hulp- en dienstverleningsplan van de gedetineerde dat hiervan deel uitmaakt, op dezelfde lijn zit. Het overleg is gericht op de afstemming van interventies gekoppeld aan het detentie- en/of reclasseringstraject en de praktische uitvoering daarvan. In het kader van de voorbereiding van de re-integratie moeten afspraken gemaakt kunnen worden op vlak

van taakverdeling tussen de gedetineerde en de verscheidene begeleidende diensten. Tijdens de detentie kan het nodig zijn dat verduidelijkt wordt waaraan gewerkt moet worden, waar rekening mee gehouden moet worden, en/of wie de gedetineerde in begeleiding heeft (zodat duidelijk is met wie eventueel contact kan worden opgenomen). Er kan vanuit dat oogpunt informatie gedeeld worden. De gedetineerde is immers niet gebaat met trajecten die elkaar tegenwerken in plaats van elkaar versterken. Het kader moet de betrokken diensten stimuleren om elkaars werking te leren kennen, en elkaars finaliteit en opdracht te kennen en te begrijpen, opdat de gedetineerde zo optimaal mogelijk ondersteund kan worden in zijn traject.

Via een cliëntoverleg kunnen de partners van de Vlaamse overheid die een gedetineerde individueel begeleiden afstemmen met de psychosociale dienst en/of de zorgelijke over de re-integratie van individuele gedetineerden die zij begeleiden. Welke concrete personeelsleden bij dit cliëntoverleg betrokken zijn, is afhankelijk van de fase binnen het detentie- of reclasseringstraject van de gedetineerde. Het is belangrijk dat het overleg op maat hiervan kan worden vormgegeven.

De regelgevende basis voor de verwerking van persoonsgegevens op basis van het cliëntoverleg, wordt uiteengezet in paragraaf drie van dit artikel. De verwerkte gegevens kunnen volgens dezelfde paragraaf behoren tot de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9 van de AVG (zoals bijvoorbeeld gezondheidsgegevens of gegevens over etnische afkomst), of betrekking hebben op strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten, vermeld in artikel 10 van de AVG. Deze verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, tweede lid, g) van de AVG. De verwerking benadrukt het *need to know* principe als proportionaliteitstoets voor het delen van medische en strafrechtelijke persoonsgegevens. De bevoegde actoren nemen elk de nodige veiligheidsmaatregelen om de veilige overdracht van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens te garanderen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer.

De vierde paragraaf van dit artikel verduidelijkt dat zowel de Federale Overheidsdienst Justitie, als de Vlaamse overheid en haar partners elk een eigen verwerkingsverantwoordelijkheid hebben, op grond van hun bevoegdheden. Zowel de Federale Overheidsdienst Justitie als de Vlaamse overheid en haar partners moettende bijhorende bewaartermijnen van de persoonsgegevens respecteren.

Artikel 30

De hulp- en dienstverleners van de partners van de Vlaamse overheid bieden hun aanbod aan binnen de inrichtingen. Dit is een omgeving die niet altijd even veilig is onder andere door de doelgroep waar mee gewerkt wordt. Men kan geconfronteerd worden met agressie-incidenten en verbaal geweld, met een zelfdoding van een gedetineerde, ... Het is noodzakelijk dat men zijn job in omstandigheden kan uitoefenen waarin de veiligheid maximaal gegarandeerd wordt. Het instaan voor de veiligheid van zowel het penitentiair personeel, de partners van de Vlaamse overheid, de beleidscoördinatoren en de gedetineerden, is een van de basisprincipes in de missie van de penitentiaire administratie.

De beleidscoördinator maakt dan ook afspraken met de gevangenisdirectie opdat het geplande hulp- en dienstverleningsaanbod in veilige omstandigheden kan doorgaan. Het

gaat hier onder andere over de beveiliging van de lokalen waar het aanbod georganiseerd wordt, informeren over de veiligheidsprocedures, communicatiemiddelen, ...

Artikelen 31 en 32

De beleidscoördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie van het beleid, de organisatie, de ondersteuning en de opvolging van de hulp- en dienstverlening in de gevangenis, dit in overleg met de partners van de Vlaamse overheid en de gevangenisdirectie. Om deze opdracht te kunnen realiseren heeft de beleidscoördinator zijn standplaats in de inrichting. Tijdens vakbondsacties en stakingen heeft de beleidscoördinator dan ook onbeperkt toegang tot de inrichting. Ook de partners van de Vlaamse overheid hebben toegang tot de inrichting om hun opdrachten op vlak van de organisatie van hulp- en dienstverlening te kunnen vervullen.

Aangezien de beleidscoördinator de partners van de Vlaamse overheid vertegenwoordigt in overleg met de gevangenisdirectie dient hij/zij ook maximaal en tijdig geïnformeerd te worden over de duur en de eventuele impact van de vakbondsacties en stakingen op het hulp- en dienstverleningsaanbod van de Vlaamse overheid. Indien een vakbondsactie of staking tot gevolg heeft dat aanbod niet kan doorgaan moet de beleidscoördinator de betrokken hulp- en dienstverleners tijdig kunnen verwittigen.

De partners van de Vlaamse overheid hebben een opdracht binnen de muren van de inrichting en moeten deze in principe kunnen blijven uitoefenen. Hulp- en dienstverlening is geen bevoegdheid van de penitentiaire administratie. Dit betekent dat de penitentiaire administratie niet kan beslissen dat hulp- en dienstverleningsaanbod afgelast wordt enkel dat gedetineerde zich niet naar de activiteit mogen bewegen. De penitentiaire administratie zal de belangen van de Vlaamse overheid en haar partners dan ook maximaal behartigen tijdens deze gesprekken. De penitentiaire administratie communiceert op lokaal niveau op een transparante wijze over deze onderhandelingen met de beleidscoördinator (of bovenlokaal met de coördinerende administratie). Indien er afspraken gemaakt worden tussen de vakbonden en de penitentiaire administratie die een impact kunnen hebben op de hulp- en dienstverlening worden deze zoveel als mogelijk vooraf besproken met de beleidscoördinator (of bovenlokaal met de coördinerende administratie), zodat die laatste ter voorbereiding van de bespreking maximaal de relevante informatie inzake de hulp- en dienstverlening kan aanleveren.

Omgekeerd zal ook de coördinerende administratie in onderhandelingen met haar vakbonden de belangen van de penitentiaire administratie met betrekking tot haar reglementair kader en haar opdracht maximaal behartigen en hierover transparant communiceren met de penitentiaire administratie (bovenlokaal) en de lokale directie (lokaal). Als er beslissingen zijn die de werking van de penitentiaire administratie raken, is er in de mate van het mogelijke voorafgaandelijk overleg met de penitentiaire administratie.

Artikel 33

Artikel 17 van de wet van 23 maart 2019 betreffende de organisatie van de penitentiaire diensten en van het statuut van het penitentiair personeel, stelt dat er tijdens de gehele duur van de staking minstens op dagelijkse basis in voorzien wordt dat elke gedetineerde de medische en welzijnszorgen ontvangt die zijn gezondheidstoestand vereist en die zorgen ook blijft ontvangen, om zijn veiligheid en gezondheid te kunnen verzekeren,

Daartoe zorgt de gevangenisdirectie er maximaal voor dat aanbod op vlak van medische en welzijnszorgen ook tijdens situaties van minimale dienstverlening in veilige omstandigheden kan doorgaan. De partners van de Vlaamse overheid die verantwoordelijk zijn voor de medische en welzijnszorgen onder hun bevoegdheid, verzekeren op hun beurt in de mate van het mogelijke de continuïteit van dit aanbod tijdens situaties van minimale dienstverlening.

Artikelen 34 en 35

De partners van de Vlaamse overheid hebben een opdracht binnen de muren van de inrichting. Zij bieden een hulp- en dienstverleningsaanbod aan, aan de gedetineerden. Een inrichting is niet altijd een even veilige omgeving om een aanbod te organiseren. Het gaat hier niet alleen over bijvoorbeeld mogelijke agressie-incidenten ten aanzien van hulp- en dienstverleners, ook verbaal geweld of gevaren voor de gezondheid zoals tuberculose en hepatitis C zijn reëel. De veiligheid van de hulp- en dienstverleners dient echter wel gegarandeerd te worden. De gevangenisdirectie zorgt in overleg met de beleidscoördinator voor preventieve acties ten aanzien van het penitentiair personeel en de partners de Vlaamse overheid. Alsook voor de opvolging van incidenten die de fysieke of psychische integriteit van de partners van de Vlaamse overheid aantasten.

Aangezien de partners van de Vlaamse overheid een opdracht uitoefenen tussen de muren van de inrichting moeten zij ook geïnformeerd worden over de nood- en interventieplannen en de te respecteren veiligheidsprocedures. Met oog op het garanderen van de veiligheid in een inrichting is het begrijpelijk dat de procedures niet volledig meegedeeld worden. Het is echter wel belangrijk dat de partners van de Vlaamse overheid weten welke procedure ze moeten volgen bij bijvoorbeeld brand, opstand, De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken onderling afspraken over de wijze waarop de partners van de Vlaamse overheid geïnformeerd worden over de richtlijnen die zij moeten volgen in het kader van het lokale nood- en interventieplan en de veiligheidsprocedures die zij moeten respecteren. Bij de inwerkingtreding van de nood – en interventieplannen neemt de directeur als crisismanager de leiding bij de afhandeling van het incident tot de interventiediensten ter plaatse zijn. Al de beslissingen moeten door alle aanwezigen in de gevangenis worden uitgevoerd. Daarnaast is het belangrijk dat de gespreks- en activiteitenlokalen van de partners van de Vlaamse overheid voldoende beveiligd zijn zodat zij in onveilige situaties het penitentiair personeel kunnen verwittigen. Ook hierover maken de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie de nodige afspraken.

Artikel 36

Een gevangeniscontext is niet altijd een even veilige omgeving voor de personen die tussen de muren werken (bv. agressie incidenten, verbaal geweld, geconfronteerd worden met een zelfdoding van een gedetineerde, ...). Voor het penitentiair personeel is er een opvangteam dat instaat voor de eerste opvang, maar ook voor de verdere begeleiding van personeelsleden die geconfronteerd worden met een agressie incident of een traumatiserende situatie.

De partners van de Vlaamse overheid organiseren soms ook een aanbod tijdens het weekend. De beleidscoördinator, organisatieondersteuner of de betrokken coördinator van het beleidsdomein zijn dan niet aanwezig om partners die slachtoffer worden van een ingrijpend incident in eerste instantie op te vangen. De desbetreffende partner kan,

ingeval hij/zij slachtoffer wordt van een incident aan de gevangenisdirectie verzoeken om een beroep te mogen doen op het opvangteam voor een eerste opvanggesprek.

Verdere begeleiding dient als nodig voorzien te worden door de eigen diensten van de Vlaamse overheid en die van haar partners.

Artikel 37

Dit artikel verduidelijkt de verantwoordelijkheden van de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid wat betreft de personen die in het kader van de hulp- en dienstverlening tot de gevangenis worden toegelaten. De bepalingen stemmen overeen met het KB inzake de toegang tot de gevangenis, dat in werking is getreden op 1 december 2019 en met de MO nr. 1821 over toegangscontrole die op 30 juli 2020 werd ondertekend.

Deze bepaling beoogt de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid te responsabiliseren met betrekking tot de tewerkstelling van personen met een structurele opdracht in de gevangenis. Als "personen met een structurele opdracht binnen de gevangenis" worden beschouwd: personen die tewerkgesteld zijn bij de coördinerende administratie of bij een partner van de Vlaamse overheid en die in die hoedanigheid een opdracht vervullen binnen de gevangenis gedurende een periode van drie maanden of langer.

Er wordt aan de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid enerzijds gevraagd erop toe te zien dat enkel deze personen gekozen worden voor een opdracht binnen de gevangenis waarvan het gedrag en profiel overeenstemt met de eisen van de beoogde functie. De coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid oefenen deze controle uit met de middelen waarover ze beschikken.

Het komt de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid toe de modaliteiten inzake de mogelijke controle van de voorwaarde « gedrag dat in overeenstemming is met de eisen van de beoogde functie » te voorzien zodat de veiligheid in de gevangenis gewaarborgd kan worden. Men denke aan bv. gerechtelijke, politionele, veiligheidsgegevens. Deze controle is niet een éénmalige controle op het ogenblik dat een medewerker voor een dergelijke opdracht wordt voorgesteld.

Gedurende de hele periode van tewerkstelling in de gevangenis komt het de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid toe om er op toe te zien dat het gedrag van de medewerker in overeenstemming is met eisen van de beoogde functie.

Aan de coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid wordt anderzijds gevraagd erop toe te zien dat de personen die tewerkgesteld worden voor een structurele opdracht binnen de gevangenis, de voor de beoogde functie noodzakelijke arbeidsgeneeskundige onderzoeken ondergaan. Meer bepaald bevestigen zij, wanneer zij hierom gevraagd worden door de gevangenisdirectie, aan de gevangenisdirectie dat de nodige onderzoeken werden uitgevoerd, volgens de regelgeving die voor de betreffende functie van toepassing is.

De voor tewerkstelling binnen de gevangenis voorgestelde personen dienen eveneens op de hoogte worden gebracht van de gedragscode van de penitentiaire administratie, vooraleer hen een bezoektolating wordt gegeven. Het spreekt voor zich dat de

betrokken personen de gedragscode opnieuw dienen te ontvangen indien hier wijzigingen worden aangebracht.

De coördinerende administratie en de partners van de Vlaamse overheid, elk voor de personen voor wie zij als werkgever optreden, staan ten aanzien van de penitentiaire administratie garant voor een correcte toepassing van bovenstaande afspraken.

Artikelen 38 en 39

De partners van de Vlaamse overheid en de beleidscoördinatoren voeren hun opdrachten ook uit binnen de muren van de inrichting. Aangezien zij ook voor de gedetineerden hetzelfde kwalitatieve aanbod willen organiseren als buiten de muren van de inrichting moeten zij ook toegang hebben tot dezelfde faciliteiten. Met andere woorden moeten zij binnen de beschikbare infrastructuur ook toegang hebben tot voldoende gespreks-, les-, sport- en andere activiteitenlokalen, in de mate van het mogelijke hetzelfde materiaal kunnen gebruiken rekening houdende met de specifieke beveiligingscontext.

De inrichtingen die vandaag in gebruik zijn, zijn vaak reeds in het begin van de vorige eeuw gebouwd. Toen was de idee van re-integratie nog niet geïntroduceerd. Er werden geen, of zeer weinig, ruimtes voorzien voor de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Er zijn vandaag dan ook weinig gespreks-, les-, sport- en andere activiteitenlokalen en bureelruimtes voorzien, zowel voor het penitentiair personeel als voor die van de Vlaamse overheid. Er dienen dan ook duidelijke afspraken gemaakt te worden tussen de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie om tot een goede lokaal- en bureelverdeling, en afspraken omtrent het gebruik ervan te komen. Dit illustreert nogmaals het belang van tijdige betrokkenheid van de Vlaamse diensten bij verbouwingen of bij de bouw van nieuwe (delen van) inrichtingen.

Niet alleen is het belangrijk om binnen de beschikbare infrastructuur over voldoende lokalen te beschikken om een aanbod in te richten en te organiseren dat gelijkwaardig is aan het aanbod dat buiten de muren van de inrichting georganiseerd wordt. De lokalen dienen ook over kwalitatief materiaal te beschikken. De beleidscoördinator en de partners van de Vlaamse overheid bekijken samen met de gevangenisdirectie op welke wijze zij de les-, sport- en andere lokalen (bv. bibliotheekruimte) kunnen inrichten opdat de partners van de Vlaamse overheid op een kwalitatieve wijze hulp- en dienstverlening kunnen aanbieden aan de gedetineerden.

Artikel 40

De aanwezige bureelruimtes, gespreks- en leslokalen, vergaderzalen, sportruimtes, ... in de inrichting worden vaak door zowel de partners van de Vlaamse overheid en de beleidscoördinator als het penitentiair personeel gebruikt. De beleidscoördinator en de gevangenisdirectie maken dan ook afspraken over het opzetten van een gezamenlijk lokaalbeheersysteem. Op die manier kunnen de lokalen optimaal gebruikt worden door iedereen die in de gevangenis zijn opdracht moet uitvoeren.

Artikel 41

De partners van de Vlaamse overheid en de beleidscoördinatoren hebben een opdracht binnen de muren van de inrichting. Zij moeten deze op een kwalitatieve manier kunnen uitoefenen. Dit wil niet alleen zeggen dat zij over voldoende en kwalitatief ingerichte

gespreks- en leslokalen en bureelruimtes moeten beschikken, maar ook over aangepaste informatie- en communicatie- technologie.

De inrichtingen zijn uiteraard een specifieke context waar informatie- en communicatietechnologie zeer goed beveiligd moet worden om misbruiken te voorkomen. De concrete afspraken hieromtrent zullen opgenomen worden in een aparte overeenkomst tussen de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie.

Artikel 42

Indien er in de lokale inrichtingen structurele problemen zijn in de samenwerking tussen de partners van de Vlaamse overheid en het penitentiair personeel die niet opgelost kunnen worden door de beleidscoördinator en de gevangenisdirectie, dan kan de bovenlokale werkgroep afspreken over de wijze waarop deze problemen opgelost kunnen worden opdat de lokale werking in de inrichting verder gecontinueerd kan worden.

Artikel 43

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 44

Ter bevordering van een goede samenwerking zullen de bepalingen uit dit samenwerkingsakkoord vertaald worden in werkafspraken op maat van elke gevangenis. Daartoe maken de gevangenisdirectie en de beleidscoördinator een afsprakennota op. De aldus gemaakte afspraken kunnen door de bovenlokale werkgroep opgevraagd en opgevolgd worden in het kader van haar opdrachten.

Artikel 45

Om te kunnen bepalen of het samenwerkingsakkoord herzien dient te worden na het verstrijken van de termijn van 3 jaar wordt de bovenlokale werkgroep belast met de opdracht om de algemene uitvoering en naleving van de bepalingen van het samenwerkingsakkoord te evalueren.

Artikel 46

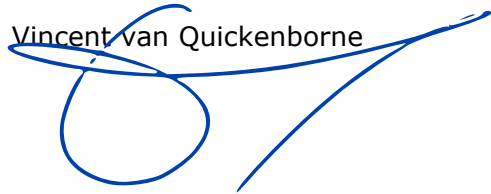
Bij de inwerkingtreding van dit akkoord, worden de bepalingen uit het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid van 28 februari 1994 inzake de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale re-integratie, gewijzigd bij het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid van 7 juli 1998, opgeheven. Op advies van de Raad van State wordt in de tekst van dit artikel dus niet langer gesproken van "vervanging" van het samenwerkingsakkoord, zoals in de vorige tekst, maar wel een formele opheffingsbepaling voorzien.

Voorliggende tekst vervangt eveneens het akkoord dat op 8 juli 2014 ondertekend werd door de bevoegde ministers (en dat daardoor enige wettelijke waarde heeft, ondanks het feit dat het niet via wet of decreet bekrachtigd werd).

Tot slot heeft het akkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Overheid pas uitwerking vanaf het ogenblik dat het samenwerkingsakkoord instemming heeft verkregen van beide parlementen.

Voor de Federale Staat,
De minister van Justitie

Vincent van Quickenborne

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'V' and 'Q' followed by a horizontal stroke.

Voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

De minister-president van de Vlaamse Regering

Jan Jambon

Voor de Vlaamse Gemeenschap
De Vlaamse minister van Justitie,

Zuhal Demir